

Vinařský věstník

2

2023

Obsah:

Z domova	2
Ze zahraničí	9

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

**VŠE
PRO
OBCHOD**

JOUZA & PROUZA

Z domova

Ministerstvo zemědělství podpoří do roku 2027 investice do technologií šetrných k přírodě, zvířatům a krajině částkou 10 miliard korun

31. 1. 2023 – Tisková zpráva – Ministerstvo zemědělství (MZe) chce v příštích letech zemědělcům přispět na investice do strojů a zařízení, které budou šetrně obhospodařovat půdu i pečovat o zvířata. Maximální částka podpory na jednu žádost může dosáhnout až 30 milionů korun. Žádosti o dotace začne podle předpokladu MZe poprvé přijímat od letošního července.

„V dotaci Investice do zemědělských podniků plánujeme podporovat pořízení většiny dostupných šetrných technologií precizního zemědělství, jako jsou zařízení využívající družicové systémy k automatickému řízení traktoru, polní roboty, systémy řízení postřikovačů, rozmetadel nebo secích strojů. Zaměřením na investice chceme našim zemědělcům umožnit nákup takových technologií, které budou šetrné k životnímu prostředí, což je prioritou Ministerstva zemědělství. Moderní technologie navíc pomohou přitáhnout zájem mladých, protože ukážou, že zemědělství je progresivní obor,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).

V živočišné výrobě přispěje MZe zemědělcům například na robotická zařízení a z národních zdrojů bude pokračovat v podpoře genomiky, v rámci které loni podpořilo efektivitu šlechtění historicky nejvyššího počtu zvířat částkou přibližně 20 milionů korun. Podpora je připravena i na letošek. Genotypování pomáhá zlepšovat celkovou produkci, vzhled, lepší plodnost a dlouhověkost krav.

Žadatel o příspěvek na investice do zemědělských technologií může získat dotaci 40 %. Pokud to bude mladý začínající zemědělec, dostane navíc dalších 10 % a jestli hospodaří ekologicky, tak ještě dalších 10 %. Podpora tak může dosáhnout až 60 %. Maximální výše dotace, kterou bude možné získat, je 30 milionů korun. Rozpočet celého dotačního titulu na podporu zemědělských investic z našich i evropských zdrojů bude přibližně

10 miliard korun. Příjem žádostí předpokládáme spustit přibližně od července letošního roku. MZe tak pomůže zavádění precizního zemědělství u nás pomocí investic.

Ve Strategickém plánu Společné zemědělské politiky na období 2023–2027 MZe původně připravilo také podporu Precizního zemědělství, a to jako takzvanou ekoplatbu, tedy přímou platbu vyplácenou na obhospodařované hektary. Návrh předpokládal, že podpora poslouží jako motivační nástroj k co největšímu rozšíření postupů precizního zemědělství do praxe. Loni se ale zásadně změnila situace na zemědělských trzích a ceny energií a krmiv výrazně stouply.

Zemědělci tak sami začali hledat úspornější metody hospodaření. Vzhledem k tomu, že se postupy precizního zemědělství rozšiřují přirozeně, mohly by být přímé platby považovány za účelové. MZe také vyhodnotilo, že kontroly precizního zemědělství by v současnosti nebyly dostatečně průkazné. Zejména tyto důvody vedly k rozhodnutí podporu precizního zemědělství v rámci přímých plateb v roce 2023 nespouštět a soustředit se právě na investice do technologií.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Podpora Ekologického zemědělství přesahuje částku 1,5 miliardy korun

Praha 6. února 2023 – Státní zemědělský intervenční fond (Fond) začíná vydávat rozhodnutí na podporu Ekologického zemědělství v rámci Programu rozvoje venkova (PRV). O dotaci na Ekologické zemědělství si zažádalo 1 259 zemědělců, na Navazující ekologické zemědělství jich bylo 3 931. Fond jim v rámci obou opatření vyplatí 1,54 miliardy korun.

„Opatření patří pod neprojektová opatření PRV a podporují hospodaření šetrné k životnímu prostředí. Mimo jiné pomáhají s bojem proti degradaci půdy.

Dále přispívají k zachování a obnově druhové různorodosti na zemědělské půdě. V neposlední řadě se snaží přispět k ekologické stabilitě a estetické hodnotě krajiny,“ říká Jan Borský, vedoucí Oddělení metodiky environmentálních podpor.

Dotaci Fond vyplácí na trvalé travní porosty, na nichž žadatelé dodržují minimální intenzitu chovu hospodářských zvířat. Dále na ornou půdu, na které zemědělci pěstují zeleninu a speciální byliny, trávu na semeno, případně ostatní plodiny, jahodník nebo je tato půda vedená jako úhor. V případě trvalých kultur dotace podporuje ovocné sady, vinice, chmelnice a další kultury s ekologicky významným prvkem krajino-
tvorný sad.

Žadatel o platbu v rámci obou opatření musí dodržovat celoročně podmínky dopadů na životní prostředí (cross compliance), požadavky na použití hnojiv či přípravků na ochranu rostlin a další specifické podmínky.

O dotaci mohou požádat jen zemědělci, kteří souběžně nehospodaří v režimu konvenční produkce na zemědělské půdě (v případě kultur způsobitelných pro dotaci na ekologické zemědělství). Přehled sazeb pro jednotlivé kultury je uveden v Příručce pro žadatele 2022 umístěné na webových stránkách <https://www.szif.cz/cs/jednotna-zadost>.

O uvedené podpory mohou zemědělci žádat každoročně v průběhu dubna a května prostřednictvím tzv. Jednotné žádosti.

**MIROSLAV BÍNA, TISKOVÝ MLUVČÍ, E-MAIL:
PRESS@SZIF.CZ**

Ministr Nekula vyzval spotřebitele, aby ministerstvu posílali podněty na nekalé chování obchodních řetězců, výrobců potravin nebo zemědělců

Tisková zpráva – O problematice cen potravin dnes jednal ministr zemědělství ▶

Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) se zástupci Agrární komory (AK) ČR, Potravinářské komory (PK) ČR, Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR (SOCR) a Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). Kulatý stůl ministr Nekula svolal proto, aby se vyjasnily otázky ohledně výše cen a nákladů. Ministr zemědělství dnes také kvůli nárůstu cen cukru podal oficiální podnět Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), aby prověřil a zjistil, proč ho obchodníci výrazně zdražili.

„Dnešní jednání jsem svolal proto, že se někteří hráči na našem trhu s potravinami snaží zneužívat spotřebitele a šponují ceny ve snaze maximalizovat své zisky. Rozumím rostoucím nákladům i nutnosti mít přiměřený zisk, nicméně data Českého statistického úřadu ukazují, že zvýšení obchodních přírážek bylo extrémní a u některých subjektů neodpovídá růstu nákladů. Všechny účastníky jsem proto vyzval k maximální transparentnosti, abychom se bavili nad jasnými čísly,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Ze strany SOCR, ani ze strany zástupců řetězců podle ministra Nekuly nebyla minimální snaha o konstruktivní diskusi nad cenou cukru v době, kdy jen za poslední čtyři měsíce roku 2022 stoupla o 77 procent, zatímco zpracovatelé kvůli cenám energií navýšili své ceny pouze o 51 procent.

„Neodpovídá to podle mě růstu nákladů v obchodech a signalizuje to, že hospodářská soutěž mezi obchodníky příliš nefungovala. Proto jsem podal oficiální podnět antimonopolnímu úřadu, aby věc prověřil a zjistil, proč obchodníci zdražili v jeden moment o takto výraznou částku,“ uvedl Zdeněk Nekula.

Za zásadní nástroj, který umožní ÚOHS prověřit celý řetězec výroby potravin, od zemědělců, přes potravináře až po obchod, označil novelu zákona o významné tržní síle, která platí od letošního ledna. Předseda antimonopolního úřadu Petr Mlsna na setkání minulý týden ministru Nekulovi slíbil, že několik vybraných základních potravin zkontrolují.

Podle Zdeňka Nekuly poté, co ministerstvo na základě veřejně dostupných dat poukázalo na extrémní růst obchodní přírážky u cukru, jeho cena v lednu v obchodech klesla téměř o 2 koruny na kilogram. Ministr věří, že data za únor tento trend potvrdí a cena nejen cukru se bude nadále snižovat. V tomto ohledu obchodníky ocenil. Stejně jako za slevy, které jsou nyní z reálných cen, takže je

možné v akci koupit kilo cukru za zhruba 26 korun.

„Bohužel i v tomto směru jsou výjimky, a to například před dvěma týdny inzerovaná sleva cukru jednoho z obchodních řetězců z téměř 40 korun na 33 korun za kilogram, tedy na cenu, která je v dnešní době běžná, není to proto žádná sleva. I v tomto případě jsem proto podal podnět, konkrétně České obchodní inspekci, aby prověřila, zda nešlo o klamání zákazníka,“ řekl ministr Zdeněk Nekula.

Vyzval také spotřebitele, aby na MZe zasílali jakékoliv podněty na nekalé, nemorální nebo jinak závadné chování obchodních řetězců, výrobců potravin či zemědělců, které se týká výroby a prodeje potravin.

„S kolegy z našeho resortu podněty občanů projdeme, přidáme k nim ty, které už máme, a já osobně v zájmu všech spotřebitelů v Česku tyto podněty zanesu panu předsedovi Mlsnovi na jeho úřad a požádám ho, aby je prošetřil,“ uvedl ministr Nekula.

Mailová adresa, kterou MZe zřídilo pro posílání podnětů, je podnetypotraviny@mze.cz

VOJTĚCH BÍLÝ
TISKOVÝ MLUVČÍ MINISTERSTVA
ZEMĚDĚLSTVÍ

ÚKZÚZ informuje o aktuální situaci ve výskytu zlatého žloutnutí révy

6.2.2023 – Tisková zpráva – Na základě dalších výskytů karanténní fytoplasmy zlatého žloutnutí révy Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) aktuálně rozšířil vymezená území, na která se vztahují nařízená mimořádná rostlinolékařská opatření. Zlaté žloutnutí může ve vinicích způsobit značné hospodářské škody.

Vzhledem k dalším třem potvrzeným výskytům zlatého žloutnutí révy (Grapevine flavescence dorée phytoplasma – GFDP) zjištěných v roce 2022 v rámci provedeného vymezení průzkumu ÚKZÚZ přehodnotil rozsah vymezených území, resp. mimořádných rostlinolékařských opatření (MRO), která se na tato území vztahují.

Aktuálně vymezená území jsou Bavorsko (2023), Bulharsko (2023), Oleksovičky (2022), Perná (2022). V souvislosti s těmito změnami byla rovněž nově vymezena území, která nejsou prostá GFDP. Podrobnosti jsou uvedeny v MRO.

Povinnost dodržení MRO ve vymezených územích platí i v oblasti CHKO Pálava, avšak v souladu se všemi ustanoveními zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Nově proto ÚKZÚZ požádal, z důvodu eradikace karanténního škodlivého organismu, příslušný orgán ochrany přírody a krajiny o vydání tzv. opatření obecné povahy. Informace o opatření obecné povahy budou zpřístupněny na stránkách ÚKZÚZ v části věnované zlatému žloutnutí révy.

V letech 2023 a 2024 provede ÚKZÚZ ve vymezených územích podrobný vymezení průzkum s cílem odhalit případná další ohniska výskytu zlatého žloutnutí. Pokud nebude v daném vymezeném území zjištěn výskyt fytoplasmy, nařízená opatření budou zrušena. Pokud se však v letech 2023 a 2024 ve vymezených územích laboratorně potvrdí další výskyt GFDP, hranice vymezených území se změní.

Za jednorázovou aplikaci přípravků je možné poskytnout náhradu nákladů a ztrát. O tuto náhradu je potřeba UKZUZ požádat do 1 roku od provedení daného opatření. Na základě výsledku kontroly u pěstitele týkající se splnění opatření vydá ÚKZÚZ rozhodnutí o náhradě.

Veškeré informace jsou k dispozici na webu ÚKZÚZ – Zlaté žloutnutí révy – Zlaté žloutnutí révy (GFDP) (ÚKZÚZ) (eagri.cz).

ÚKZÚZ zaznamenal první výskyt fytoplasmy zlatého žloutnutí révy vinné na území České republiky v roce 2021, a to na základě cíleného průzkumu výskytu původců nebezpečných chorob révy vinné.

Tato choroba révy se řadí mezi karanténní škodlivé organismy pro celé území EU. Při jejím výskytu dochází ve vinicích ke značným hospodářským škodám. Zásadní pro ochranu révy je zamezení výskytu nejvýznamnějšího přenašeče této choroby kříška révového, který je nepůvodním druhem hmyzu.

S ohledem na první zaznamenaný výskyt GFDP provedl ÚKZÚZ následný vymezení průzkum a výskyt této fytoplasmy byl prokázán na Břeclavsku v k. ú. Bavorsko a opakovaně v k. ú. Bulharsko. Na základě zjištění nových skutečností byla v roce 2022 ÚKZÚZ individuálně nařízena MRO spočívající v likvidaci pozitivně testovaných rostlin na přítomnost GFDP a MRO v podobě insekticidního omezování přenašeče kříška révového této fytoplasmy. ▶

Zejména pro pěstitele rozmnožovacího materiálu révy, kteří jsou povinni před přemístěním rozmnožovacího materiálu révy v rámci Unie splnit požadavky evropského nařízení (2019/2072), byla na území jižní Moravy stanovena dvě území, která nejsou prostá fytoplazmy, a to území „Bavory/Bulhary/Perná“, a území „Oleksovičky“. Kromě těchto dvou území je ostatní území České republiky považováno za oblast prostou.

Povinnost insekticidního ošetření proti křísku révovému ve vymezených územích platí i na území zvláště chráněných území, v tomto případě CHKO Pálava, avšak v souladu se všemi ustanoveními zákona o ochraně přírody a krajiny (č. 114/1992 Sb.).

IVANA KRŠKOVÁ, TISKOVÁ MLUVČÍ

Tisková zpráva MŽP a MZe: Ke snížení počtu přemnožených hrabošů pomůže MŽP 40 milionů. Zemědělci je budou moci hubit jen cíleně.

27. 2. 2023 – Tisková zpráva – V letošní zatím mírné zimě hraboši prosperují a po třech letech se opět přemnožili. Kritická je situace zejména v Jihomoravském, Olomouckém a Zlínském kraji. Ministerstvo životního prostředí (MŽP) a Ministerstvo zemědělství (MZE) se domluvily na principu jejich hubení, který bude efektivní, ale zároveň neohrozí další živočichy. Zemědělci budou na udělenou výjimku hraboše hubit pouze cíleně pomocí vkládání přípravku do děr. Od MŽP dostanou dotaci, která jim nahradí zvýšené náklady na práci.

Bezpečnost zásahu proti přemnožení hraboše adresnou aplikací rodenticidů (přípravků na ochranu rostlin, kterými se hubí hraboši) se ověřila v letech 2019–2021. Ta umožnila lokálně snížit výskyt hrabošů, a tedy snížit škody na porostech. Zároveň potvrdila, že nedošlo k otravám jiných živočichů.

„Chceme chránit řadu druhů ptáků jako poštolky, káňat, sýčků, kalousů, tuhýků, volavek, čápy, koroptve, bažanty, ale i zajíce, lišky, srnce nebo dokonce i domácí mazlíčky jako kočky a psy, proto je pro nás klíčová dohoda s resortem zemědělství, že na výjimky ÚKZÚZ (Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský) bude povolována zvýšená a adresná aplikace do děr. Ať už se provádí ručně nebo strojem, jed je cíleně pod povrch. Novým dotačním titulem budeme navíc kompenzovat ze-

mědělcům jejich vícepráce s aplikací. Ze Státního fondu životního prostředí ČR proto poskytneme 40 milionů korun na pokrytí zhruba 80 tisíc hektarů zemědělské půdy. Parametry jsme nastavili na základě dat ÚKZÚZ za období hraboší kalamity před třemi lety. Přitom dotace na jeden hektar bude na základě expertních analýz ve výši 500 korun,“ vysvětluje náměstek ministra životního prostředí Petr Hladík (KDU-ČSL).

„Nedopustíme, aby se opakovala kalamita s hraboši, jaká zemědělce postihla v roce 2019 a 2020. Chceme maximálně ochránit ostatní živočichy, proto neumožníme aplikaci přípravku rozhozem na povrch. Cílenou podporou pro zemědělce jim pokryjeme zvýšené náklady na boj s hrabošem, a zároveň nepoškodíme životní prostředí. Situace se nesmí podcenit, je třeba využít všechny dostupné a povolené metody ochrany k omezení výskytu tohoto škůdce,“ vyzývá zemědělce ministr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) s tím, že jen za jaro 2020 vyplatil resort zemědělství na jednorázovou asanaci pozemků se zjištěným přemnožením hrabošů 35 milionů korun. Jde o zaplacení nákladů zemědělcům, kteří rodenticidy aplikují.

Ministerstvo zemědělství proto umožnilo rozšíření možnosti adresné aplikace přípravků na ochranu rostlin proti hraboši (https://eagri.cz/public/web/ukzuz/tiskovy-servis/tiskove-zpravy/x2023_hrabos-vyjimka-nory-2023.html). Cílem je zabránit škodám na zemědělských plodinách. Minulý týden Ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský (ÚKZÚZ) vydal nařízení o povolení použití zvýšené dávky přípravků na ochranu rostlin do nor. Toto nařízení platí od 21. února do 21. června 2023. V maximální možné míře ochrání ostatní živočichy, protože nejde o povrchové použití, ale o aplikaci do nor pod povrch.

Při kalkulaci sazby se vychází striktně z prokázaných a ověřených nákladů, které zemědělci doložili ÚKZÚZ při prokazování nákladů v rámci mimořádných rostlinolékařských opatření, které byly spojeny v minulých letech s aplikací přípravků proti hraboši rozhozem.

Od kdy bude možné o kompenzaci na práci v podobě dotací žádat, upřesňuje Petr Valdman, ředitel Státního fondu životního prostředí ČR: „Žádosti začneme elektronicky přijímat od 6. března od 10 h přes Agendový informační systém (AIS SFŽP ČR). Administrace podpory bude rychlá a jednoduchá, klíčové pro nás bude udělení výjimky od ÚKZÚZ.“

Pravidla pro udělení výjimky

Uděluje ji ÚKZÚZ (<https://eagri.cz/public/web/ukzuz/portal/>). Aplikace musí být provedena v souladu s dalšími obecně závaznými právními předpisy, např. zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, s ohledem na minimalizaci rizik pro necílové organismy a prováděna pouze osobou disponující tzv. odbornou způsobilostí podle zákona o rostlinolékařské péči, tedy řádně proškolená k nakládání s přípravky na ochranu rostlin. Zemědělci musí aplikaci přípravku nahlásit ÚKZÚZ nejpozději tři dny před jejím zahájením. ÚKZÚZ bude provádět kontroly dodržování podmínek nařízení.

TISKOVÉ ODDĚLENÍ MŽP, TEL.: 267 122 818

NEBO 267 122 534, E-MAIL: TISKOVE@MZP.CZ

Agrární komora ČR a Potravinářská komora ČR jednaly s premiérem o podpoře českých zemědělců a potravinářů

Tisková zpráva 2. 2. 2023 – Prudký nárůst cen potravin, vysoké ceny elektřiny a plynu, stále se zvyšující náklady zemědělců a potravinářů a nedostatek pracovníků v oboru. To jsou témata, o kterých dnes diskutovali s premiérem Petrem Fialou v sídle Úřadu vlády České republiky ve Strakově akademii zástupci zemědělců a potravinářů, kteří vyrábějí 80 procent domácích potravin. Jednání se zúčastnili také ministr zemědělství Zdeněk Nekula, ministr práce a sociálních věcí Marian Jurečka a ministr financí Zbyněk Stanjura. Prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal a prezidentka Potravinářské komory České republiky Dana Večeřová tlumočili zástupcům vlády oprávněné obavy zemědělců a potravinářů o jejich budoucí uplatnění na domácím trhu.

Náklady v zemědělských a potravinářských podnicích vzrostly v loňském roce o desítky až stovky procent v meziročním srovnání. K nejvýznamnějším položkám, které se na prodražování zemědělské a potravinářské výroby podílely, jsou ceny energií. Vzhledem k omezeným možnostem promítnout tyto náklady do cen, za které prodávají své produkty, vyvstaly závažné až existenční problémy především podnikům s vysokou spotřebou. V zemědělství se jedná například o pěstování rajčat ve sklenících, sušení chmele či chov drůbeže.

„Vnímám složitost situace způsobenou výrazným nárůstem cen energií, pohon-

ných hmot a hnojiv, které představují velkou část výdajů zemědělců. S ministry zemědělství Evropské unie jednáme o možnosti využití peněz z rozpočtu Unie, z tzv. zemědělské rezervy, k mimořádné podpoře nejvíce postižených oborů. Chci také připomenout, že zemědělci a potravináři mohou na rozvoj svého podnikání využívat národní podpory z Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu. Ty mají větší multiplikační efekt, což znamená, že například dvě miliardy korun od státu vygenerují v zemědělství investice v objemu třináct miliard. Pokud jde o obchodní řetězce a obchodní přírážky, tak si myslím, že by nikdo neměl zneužívat současné situace k neúměrnému navýšování zisku. Věřím, že k větší transparentnosti trhu a možnostem lepších kontrol nekalých obchodních praktik přispěje novela zákona o významné tržní síle, která platí od začátku tohoto roku,“ uvádí ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

„Zemědělcům alespoň částečně ubylo starostí, když se vláda rozhodla pomoci s drahými energiemi domácnostem i podnikům a přistoupila k zastropování cen. Tento krok ale znamenal úlevu jen na omezenou dobu a jen pro ty zemědělce, kterým skončila sjednaná cenová fixace už v průběhu loňského roku, zatímco většinu ostatních to čeká v průběhu letošního roku. Současně je třeba říct, že jiné země Evropské unie nastavily stropy pro ceny energií níže a pomohly tak svým pěstitelům a chovatelům dříve a ve větší míře, čímž jim na propojeném evropském trhu připsaly značnou konkurenční výhodu. Energie stále patří k nejvýznamnějším nákladovým položkám v zemědělské prvovýrobě. To znamená potenciálně velké problémy především v energeticky náročných odvětvích, a tím i riziko pro potravinovou bezpečnost České republiky, co se týká zajištění dodávek kvalitní české zeleniny, ovoce či produktů živočišné výroby za dostupné ceny pro obyvatele,“ říká prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal.

Přesto ceny potravin na pultech v průběhu loňského roku stoupaly a drtily rozpočty českých domácností. Tuzemský maloobchodní trh s potravinami je totiž velmi specifický. Některé studie uvádějí, že až 80 procent potravin nakoupí spotřebitel v supermarketech a hypermarketech zahraničních obchodních řetězců. Současně se prodá až 60 procent všech výrobků ve slevových akcích. Proto jsou obchodní přírážky na

některé výrobky nepřiměřeně vysoké. Ceny zemědělců a potravinářů jsou pro spotřebitele přijatelné, ale marže řetězců ceny neúměrně navyšují. Spotřebitelé jsou tak nuceni šetřit a vyndávat z nákupních košíků kvalitní české potraviny, které vyměňují za levnější a předotované produkty dovezené ze zahraničí za cenu vyšší uhlíkové stopy, a významně také snižují objem nakoupených potravin.

Popsané skutečnosti ubírají zemědělským a potravinářským podnikům finanční prostředky, aby mohly investovat do inovací a nových technologií, zejména v souvislosti s energetickou soběstačností, a přivádějí je tak do tzv. začarovaného kruhu. Cestou ven může být omezení, či dokonce ukončení provozu podniků, což není v zájmu českých zemědělců, výrobců potravin, ani zákazníků.

„Jednou z možností jsou dlouhodobé, státem garantované úvěry s nízkým úrokem, aby podniky mohly investovat, nebo dotace úroků z úvěru či garance jistiny. To je velmi efektivní pomoc státu, běžná v řadě zemí Evropské unie,“ sděluje prezidentka Potravinářské komory České republiky Dana Večeřová. Současně Evropská komise klade na výrobce potravin stále větší nároky. Například od 1. 1. 2023 hradí potravináři poplatky za tzv. littering, což je úhrada za úklid jednorázových obalů, které spotřebitelé odhodí na ulici nebo do přírody, doplňuje prezidentka PK ČR Večeřová.

Na závěr jednání se všichni zúčastnění shodli na nutnosti výměny relevantních informací ohledně cen potravin z pohledu jednotlivých výrobních sektorů tak, aby nedocházelo k neoprávněnému zdražování pro spotřebitele.

**AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY
POTRAVINÁŘSKÁ KOMORA ČESKÉ
REPUBLIKY**

Společný dopis zástupců zemědělsko-potravinářského sektoru a chemického průmyslu k taxonomii

Vážený pane ministře,
z pozice zástupců zemědělského sektoru, potravinářského sektoru a chemického průmyslu s maximálním zájmem a ostražitostí sledujeme iniciativy Evropské komise v oblasti udržitelného financování. Domníváme se, že posilování udržitelného fungování a udržitelné produkce v rámci našich sektorů je klíčovou

iniciativou pro budoucí rozvoj našeho působení, podněty v tomto směru proto vítáme. Domníváme se ale, že musí být realistické, proveditelné a že nesmí v žádném případě ohrozit potravinové zabezpečení, konkurenceschopnost našich zemědělců a potravinářů a zdraví občanů.

Evropská komise aktuálně připravuje nový delegovaný akt pro biodiverzitu, který by měl stanovovat kritéria taxonomie pro udržitelné financování i pro oblasti živočišné výroby, rostlinné výroby, zpracování potravin či zpracování hnojiv. Pro účely přípravy delegovaných aktů založila Komise Platformu pro udržitelné financování. Významným hendikepem výstupů platformy je absence odborníků ze strany zemědělců, potravinářů i specialistů na výživu. Návrhy technických kritérií pro hodnocení udržitelnosti agronomických a zpracovatelských postupů jsou tak vytvářeny pouze finančníky a neziskovými organizacemi.

Platforma v loňském roce vydala set doporučení, ve kterých navrhuje celou řadu kritérií pro zemědělsko-potravinářský sektor, jejichž dodržování by podle naší analýzy mělo negativní dopad na konkurenceschopnost celého agropotravinářského sektoru v EU a rovněž na zdraví populace. Evropská komise zaslala tato doporučení členským státům Evropské Unie. Členské státy mají čas se k doporučením vyjádřit do konce února 2023, tedy do 28/02/2023. Dovolujeme si proto krátce shrnout naše stanoviska k jednotlivým dotčeným kapitolám.

Živočišná výroba současná živočišná výroba v doporučeních Platformy prakticky nemá místo. Platforma doporučuje řadu kritérií, která by měla téměř likvidační dopad na tento sektor nejen v Česku, ale v celé Unii. Za nejproblematictější kritéria považujeme požadavek na zákaz hnojení a ustájení zvířat v citlivých oblastech, který by vedl k zákazu zemědělské činnosti až na 75% zemědělské půdy v České republice; požadavek, aby více než 50 % chovaných zvířat tvořila ohrožená plemena, která ale nedosahují takové produkce, což by vedlo k ekonomickému kolapsu chovatelů, kteří jsou už nyní na hranici rentability; požadavek, aby více než 50 % zemědělské půdy podniku tvořily krajinné prvky a extenzivní pastviny, který nutně povede k redukci počtu chovaných zvířat, přičemž zatížení zvířaty je už v současné době v Česku velmi nízké; požadavek aby 80 % aplikovaných hnojiv byla hnojiva statková a použití hnojiv ▶

s minerálním dusíkem bylo omezeno asi na 25 kg/ha a rok, což povede k obrovskému propadu ve výnosech i vzhledem k nedostupnosti statkových hnojiv.

Rostlinná výroba plnění kritérií pro hodnocení udržitelnosti rostlinné výroby navržených Platformou by bylo administrativě a finančně nezvladatelné pro zemědělce hospodařící konvenčně, vedlo by k rapidnímu propadu potravinové soběstačnosti. Mezi nejproblematictější kritéria patří požadavek, podle kterého by zemědělci museli vyčlenit procentuálně velmi rozsáhlé oblasti půdy pro krajinné prvky s vysokou biologickou rozmanitostí (minimálně na 20 % své plochy by podnik musel udržovat neproduktivní prvky s vysokou biologickou rozmanitostí, nebo na alespoň 30 % udržovat obhospodařované plochy bohaté na biologickou rozmanitost v dobrém stavu) spolu s kritériem o maximální souvislé ploše bez výše zmíněných prvků ve velikosti jen 3 hektary, což by vedlo k dalšímu snížení produkce potravin. Problematická jsou i kritéria, podle kterých by se zemědělci museli zdržet používání syntetických přípravků na ochranu rostlin, a to i za předpokladu, že na trhu není dostatek cenově dostupných alternativ; či zajistit udržitelnou bilanci dusíku, jehož výpočet bude v praxi finančně a administrativě náročný. Některá z kritérií, například diverzifikované střídání plodin (střídání minimálně pěti plodin na orné půdě), jsou navíc v rozporu s reálnou zemědělskou praxí.

Zpracování potravin: kritéria v podstatě vylučují zahrnutí zpracování živočišné produkce do oblasti udržitelných praktik. Doporučení zcela ignorují principy cirkularity v zemědělské praxi, které jsou tradičním a možná nejstarším cirkulárním systémem užívaným naší civilizací. Jedinými živočišnými komoditami, které by bylo možné dále podporovat, je drůbeží maso, vejce a mléko z extenzivních chovů, a to jen při splnění dalších velmi přísných podmínek. Tento přístup může způsobit razantní útlum zpracovatelského průmyslu živočišných komodit se všemi jeho souvisejícími dopady. Může vést k narušení rovnováhy mezi živočišnou a rostlinnou produkcí, která je dle současného poznání vnímána jako ideální nejen pro udržitelnou produkci potravin, ale i pro zajištění adekvátní výživy obyvatelstva.

Z hlediska výživy za rizikovou považujeme změnu v proporcích konzumovaných bílkovin. Náhrada velké části plnohodnotné kvalitní bílkoviny živo-

čišného původu rostlinnými bílkoviny je považována odbornou veřejností jako riziková, zejména u mladé populace, pro kterou je kvalitní bílkovina klíčovým faktorem ovlivňujícím zdravý růst a mentální rozvoj. Dále považujeme za nešťastné, jakým způsobem je upravena problematika cirkularity obalových materiálů. Kapitola je zpracována velmi jednostranným způsobem, který nezohledňuje celý životní cyklus (LCA, PEF) obalu. Zkušenosti z posledních let ukazují, že příliš zjednodušující pohled na problematiku cirkularity může životní prostředí zatížit více než současné postupy. Zároveň zcela chybí zohlednění rizik plynoucích z opakovaného používání materiálů pro výrobu primárních obalů, které mohou být v závislosti na užití spotřebitelem nechtěným zdrojem kontaminace nebezpečnými látkami.

Chemická výroba: chemický průmysl je neopomenutelnou součástí celosvětové ekonomiky a jeho produkty lze nalézt takřka v každém hodnotovém řetězci moderní společnosti. Z podstaty a účelu chemického průmyslu a mnoha jeho výrobků musí chemická výroba nakládat s látkami, které mohou mít negativní vliv na životní prostředí i zdraví lidí či jiných organismů. Jde však o látky v přírodě se zcela přirozeně vyskytující, chemická výroba je již dnes jedním z nejvíce regulovaných odvětví v Evropské unii. Přísná legislativní pravidla, která musí být plněna, směřují k tomu, aby k negativním dopadům chemických látek na životní prostředí a organismy nedocházelo. Taxonomie pro chemickou výrobu proto musí reflektovat především dodržování již existujících závazných norem, což je zajištěno existujícími právními předpisy. Uvažování o další kategorizaci chemického průmyslu na základě udržitelnosti, jež vychází např. z povahy látek, se kterými nakládá, je tak zcela nesprávné a značí nepochopení podstaty chemické výroby a přínosů, které její produkty přináší. Podmínky pro udržitelné financování, tak jak jsou uvedeny v doporučeních, nebudou moci splnit výroby, které používají klasifikované chemické látky a nespĺňovala by je proto ani drtivá většina těžké výroby v EU, mimo chemie též hutnictví, těžké strojírenství či farmacie.

V době, kdy zemědělsko-potravinářský sektor potřebuje přístup k investicím víc než kdy dříve, proto nepovažujeme tato vodítka za uspokojivá, ale naopak za alarmující, zejména s ohledem na riziko úplné závislosti Evropy

na dovozu potravin ze třetích zemích (se všemi negativními důsledky) a na narušení tisícileté tradice zemědělské produkce v Evropě.

Žádáme proto o Vaši pomoc stran jádření podpory pro vyloučení kapitol věnovaných živočišné výrobě, rostlinné výrobě, lesnictví, zpracování potravin a chemické výrobě z připravovaného delegovaného aktu k biodiverzitě. Vyjmenované sektory by měly být považovány za citlivé sektory, pro které by současná doporučení mohla být likvidační, a mohla by zásadně ohrozit potravinové zabezpečení, péči o životní prostředí a zdraví populace. Podporujeme myšlenku posílení udržitelné produkce, avšak se současným zohledněním ekonomických a sociálních dopadů transformace. Pro citlivé sektory, mezi které by měly patřit sektory výše vyjmenované, by proto mělo být zajištěno více času k řádnému projednání realistických a proveditelných kritérií. Na tomto projednávání máme mimořádný zájem se maximálně podílet.

V Praze dne 13. února 2023

ING. JAN DOLEŽAL

PREZIDENT AGRÁRNÍ KOMORY ČR

ING. MARTIN PÝCHA

PŘEDSEDA ZEMĚDĚLSKÉHO SVAZU ČR

ING. DANA VEČEŘOVÁ

PREZIDENTKA POTRAVINÁŘSKÉ KOMORY ČR

ING. IVAN SOUČEK, PH.D.

ŘEDITEL SVAZU CHEMICKÉHO PRŮMYSLU ČR

Tisková zpráva SOCR ČR: Aby se zálohování PET lahví a plechovek stalo přínosem, musí být postaveno na reálných číslech

Praha 31. leden 2023 – Zavedení efektivního systému zálohování PET lahví a hliníkových nápojových obalů vyjde na více než 5 miliard Kč, náklady na provoz pak ročně přesáhnou miliardu korun. Pro úspěch zálohování bude klíčové vysvětlit lidem změnu přístupu ke skladování PET lahví a hliníkových obalů. Zálohový systém musí vycházet z pevného legislativního základu, jehož příprava spadá do gesce Ministerstva životního prostředí ČR.

Podle analýzy Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR (SOCR ČR) vyjde zavedení systému zálohování PET lahví a plechovek na bezmála 5,2 miliardy Kč. Dalších téměř 1,3 miliardy Kč ročně bude zapotřebí k zajištění provozu. Celkově by se mělo ročně vysbírat až 2,3 miliardy kusů obalů. SOCR ČR chce předejít chybám a problémům, které na ▶

staly na Slovensku po zavedení systému na základě politického rozhodnutí bez analýzy relevantních dat. „Analýza stojí na reálných datech a zkušenostech z obchodů, které ponесou hlavní tíhu vybudování a provozu celého systému. I proto jsme nejvíc času věnovali kalkulacím investičních a provozních nákladů. Od těch se totiž bude odvíjet správné nastavení tzv. handling fee, tedy poplatku za jednu láhev, který bude kompenzovat všechny vstupní i provozní náklady,“ uvedl Michael Fanta, senior analytik Centra ekonomických a tržních analýz (CETA), které analýzu nákladů systému zálohování pro SOCR ČR zpracovalo.

Největšími nákladovými položkami v souvislosti se zavedením systému zálohování budou stavební úpravy týkající se umístění automatů, vytvoření skladových prostor pro obaly a cena za pořízení samotných automatů. Mezi další patří personální náklady, pravidelné zaškolení obsluhy, elektrická energie potřebná k nepřetržitému provozu a pravidelný servis automatů. Důležitým tématem k vyřešení je také způsob svozu sebraných obalů. „Analýza počítá s celkem 2,3 miliardy kusů obalů, které zákazníci během roku vrátí, což odpovídá 90procentní míře zpětného odběru. Ty se budou muset přijmout, uskladnit, případně také odvézt do centrálních skladů a dále pak ke zpracovatelům. Z dlouhodobého hlediska je třeba zohlednit také nutné reinvestice do automatů nebo pravidelnou valorizaci provozních nákladů podle aktuálního vývoje makroekonomických ukazatelů, aby bylo zajištěno efektivní fungování systému pro všechny zainteresované strany,“ uvedl M. Fanta.

Připravovaná úprava evropského Nařízení o obalech a obalovém odpadu přináší povinnost pro členské státy zavést zálohový systém na PET lahve a plechovky v případě, že nebude do roku 2026 dosaženo 90 % míry zpětného sběru nápojových obalů.

„Cílem analýzy nebylo normativně rozhodnout o správnosti systému, ale objektivně vyčíslit veškeré relevantní nákladové položky a identifikovat případná rizika. Právě dosavadní slovenská zkušenost ukazuje, že nedostatečná analýza nákladů předcházející zavedení zálohového systému vede k neefektivitě a množství negativních dopadů na zákazníky i obchod,“ uvedl Tomáš Prouza, prezident SOCR ČR, a doplnil: „Debatu o zálohovém systému na nápojové obaly a jeho parametrech je nyní žádoucí přesunout na půdu ministerstva život-

ního prostředí, které by mělo připravit legislativní rámec zálohového systému i prováděcí předpisy, aby systém stál na pevném právním základu. Veškerá naše data dáme ministerstvu k dispozici, aby mohlo při přípravě legislativy stavět na faktech.“

Tři až pět korun za PET či plechovku? Řetězce jsou pro zálohování

Zavedení povinného zálohování plastových lahví a hliníkových plechovek na nápoje je čím dál reálnější. Vedle výrobců nápojů se pro něj vyslovují už i někteří obchodníci, vede k němu také evropská legislativa. Rozhodne až ministerstvo životního prostředí, které připravuje zákon. Zálohování PET a plechovek podporují výrobci Mattoni, Kofola či Budvar a přidaly se k nim řetězce Kaufland a Lidl, které oba patří do německé skupiny Schwarz. „Dobře nastavený zálohový systém je efektivním opatřením proti odhazování odpadků v přírodě a výrazně tak snižuje znečištění životního prostředí,“ řekl mluvčí Lidlu Tomáš Myler. „Zavedení systému záloh sníží dle odborných studií dopad nápojových obalů na životní prostředí téměř o třicet procent,“ dodal.

WWW.NOVINKY.CZ, AUTOR: PAVEL CECHL, 8. ÚNORA 2023

Potravin v akcích zdražily oproti loňsku skoro o 40 procent. Nejvíce vejce a cukr, 1. února 2023

Potravin v akcích v lednu meziročně zdražily v průměru o 37 procent. Vyplývá to z analýzy akčních letáků sedmi obchodních řetězců společnosti Česká distribuce. Porovnávala ceny 12 vybraných potravin a piva. Nejvíce od ledna loňského roku zdražila vejce, v průměru o 119 procent. Na dvojnásobek se zvýšily i ceny cukru krystal. Průměrná sleva potravin v akcích byla 24 procent, tedy jako loni.

AUTOR: ČTK

Ministr Nekula vyzval spotřebitele, aby ministerstvu posílali podněty na nekalé chování obchodních řetězců, výrobců potravin nebo zemědělců

27. 2. 2023 – Tisková zpráva – O problematice cen potravin dnes jednal mi-

nistr zemědělství Zdeněk Nekula (KDU-ČSL) se zástupci Agrární komory (AK) ČR, Potravinářské komory (PK) ČR, Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR (SOCR) a Ústavu zemědělské ekonomiky a informací (ÚZEI). Kulatý stůl ministr Nekula svolal proto, aby se vyjasnily otázky ohledně výše cen a nákladů. Ministr zemědělství dnes také kvůli nárůstu cen cukru podal oficiální podnět Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS), aby prověřil a zjistil, proč ho obchodníci výrazně zdražili.

„Dnešní jednání jsem svolal proto, že se někteří hráči na našem trhu s potravinami snaží zneužívat spotřebitele a šponují ceny ve snaze maximalizovat své zisky. Rozumím rostoucím nákladům i nutnosti mít přiměřený zisk, nicméně data Českého statistického úřadu ukazují, že zvýšení obchodních přírůžek bylo extrémní a u některých subjektů neodpovídá růstu nákladů. Všechny účastníky jsem proto vyzval k maximální transparentnosti, abychom se bavili nad jasnými čísly,“ řekl ministr zemědělství Zdeněk Nekula.

Ze strany SOCR, ani ze strany zástupců řetězců podle ministra Nekuly nebyla minimální snaha o konstruktivní diskusi nad cenou cukru v době, kdy jen za poslední čtyři měsíce roku 2022 stoupla o 77 procent, zatímco zpracovatelé kvůli cenám energií navýšili své ceny pouze o 51 procent.

„Neodpovídá to podle mě růstu nákladů v obchodech a signalizuje to, že hospodářská soutěž mezi obchodníky příliš nefungovala. Proto jsem podal oficiální podnět antimonopolnímu úřadu, aby věc prověřil a zjistil, proč obchodníci zdražili v jeden moment o takto výraznou částku,“ uvedl Zdeněk Nekula.

Za zásadní nástroj, který umožní ÚOHS prověřit celý řetězec výroby potravin, od zemědělců, přes potravináře až po obchod, označil novelu zákona o významné tržní síle, která platí od letošního ledna. Předseda antimonopolního úřadu Petr Mlsna na setkání minulý týden ministru Nekulovi slíbil, že několik vybraných základních potravin zkontrolují.

Podle Zdeňka Nekuly poté, co ministerstvo na základě veřejně dostupných dat poukázalo na extrémní růst obchodní přírůžky u cukru, jeho cena v lednu v obchodech klesla téměř o 2 koruny na kilogram. Ministr věří, že data za únor tento trend potvrdí a cena nejen cukru se bude nadále snižovat. V tomto ohledu obchodníky ocenil. Stejně jako za slevy, které jsou nyní ▶

z reálných cen, takže je možné v akci koupit kilo cukru za zhruba 26 korun.

„Bohužel i v tomto směru jsou výjimky, a to například před dvěma týdny inzerovaná sleva cukru jednoho z obchodních řetězců z téměř 40 korun na 33 korun za kilogram, tedy na cenu, která je v dnešní době běžná, není to proto žádná sleva. I v tomto případě jsem proto podal podnět, konkrétně České obchodní inspekci,

aby prověřila, zda nešlo o klamání zákazníka,“ řekl ministr Zdeněk Nekula.

Vyzval také spotřebitele, aby na MZe zasílali jakékoliv podněty na nekalé, nemorální nebo jinak závadné chování obchodních řetězců, výrobců potravin či zemědělců, které se týká výroby a prodeje potravin.

„S kolegy z našeho resortu podněty občanů projdeme, přidáme k nim ty, kte-

ré už máme, a já osobně v zájmu všech spotřebitelů v Česku tyto podněty zanesu panu předsedovi Mlsnovi na jeho úřad a požádám ho, aby je prošetřil,“ uvedl ministr Nekula.

Mailová adresa, kterou MZe zřídilo pro posílání podnětů, je podnety@potraviny@mze.cz

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Ze zahraničí

Situace na trhu v zemědělství – analýza podle COPA a COGECA – prosinec 2022/leden 2023

Obecným trendem ve všech odvětvích je nárůst výrobních nákladů v důsledku přetrvávajících velmi vysokých cen vstupů (hnojiva, energie, krmiva, lahve) a pokles produkce ve srovnání s pětiletým průměrem. Je třeba poznamenat, že ačkoli ceny hnojiv zůstávají vysoké, od prosince klesly díky pozastavení některých dovozních cel.

Ceny potravin rovněž vzrostly, ale ve většině odvětví tento nárůst nevyrovnal vyšší výrobní náklady. To platí zejména pro odvětví vepřového masa a jablek, ale také pro odvětví drůbeže, které bylo rovněž silně ovlivněno epidemií ptačí chřipky a dramatickým nárůstem ukrajinského vývozu (meziročně o 81 %). Produkce všech zemědělských komodit se snižuje, přičemž obzvláště nízká je produkce některých druhů ovoce, olivového oleje, rýže, hovězího a skopového masa. Nízká produkce a vysoké ceny vedly ke zvýšení dovozu mnoha zemědělských komodit, jako je hovězí maso (+17,7 %), skopové maso (+14 %), med a cukr. Světový trh s obilovinami a olejinami zůstal relativně stabilní díky prodloužení černomořského koridoru do března 2023. Logistické potíže s koridory solidarity – v některých případech došlo k blokadám přístavů – však vážně postihly sousední země Ukrajiny, které jsou zaplaveny obilím a olejinami z Ukrajiny, které se dále nepřeppravují. Je nezbytné, aby EU zlepšila fungování koridorů solidarity. V odvětví ekologického zemědělství inflace ohrožuje trvalý růst zaznamenaný v posledních letech a ohrožuje prémiovou cenu ekologické produkce.

Odvětvová analýza: Víno:

Výnosy v roce 2022/23 jsou mírně vyšší než v roce 2021/22, ale pod pětiletým

průměrem (-2 %). Kvalita hroznů a vína je dobrá. Více než dvě třetiny produkce tvoří vína se zaručenou jakostí (CHOP, CHZO). Vývoz vykazuje pozitivní trend (zejména v hodnotovém vyjádření). Výrobní náklady se zvýšily, situace je obtížná zejména u materiálů, jako jsou skleněné lahve. Největším výrobcem je stále Itálie, následovaná Francií a Španělskem.

C-C/10. 2. 2023/JS

AREV: Vinařství v lednu 2023

V lednu vyvolalo Irsko spor o označování vína návrhem zákona o uvádění údajů podobných tabákovým výrobkům na všech alkoholických nápojích (včetně vína). Ostatní členské státy a odborné organizace se staví silně proti. Komise mezitím potvrdila, že na označování pracuje sama.

Uruguay: Prodej vína v roce 2022 dosáhl úrovně před pandemií

V Uruguayi byly zveřejněny údaje o prodeji a produkci vína v roce 2022. V této latinskoamerické zemi se v roce 2022 vyrobilo 69 mil. litrů vína, z toho 34 mil. litrů červeného vína, 26 mil. litrů růžového vína, 7 mil. litrů bílého vína a 2 mil. litrů klaretu. Pokud jde o stav prodeje vína v roce 2022, Uruguay se vrátila na úroveň před rokem 2019 s prodejem 64 mil. litrů vína.

Francie: FNSEA požaduje vyšetřování

FNSEA žádá o prošetření napětí, které ovlivňuje dodávky skleněných lahví na víno od dvou hlavních výrobců, protože svaz zemědělců „pochybuje“ o nedostupnosti lahví na víno.

Irsko zpřísňuje označování alkoholu a otrásá mezinárodní scénou

Irsko dostalo zelenou od Evropské komise, která zatím nevydala oficiální

reakci, pro navrhovanou legislativu, podle níž by se na lahvích vína měla objevovat „nebezpečí spojená s alkoholem“ a další zdravotní sdělení, podobně jako je tomu na krabičkách cigaret. Ostatní členské státy a vinařské organizace se proti tomuto opatření postavily a označily ho za obchodní překážku jednotného trhu EU. Proti tomuto opatření se postavili italský ministr zemědělství Francesco Lollobrigida a ministr zahraničí Antonio Tajani, který jej označil za absurdní. Itálie uvedla, že se odvolá k Evropské komisi. Zemědělský svaz Coldiretti označil toto opatření za „přímý útok na Itálii, hlavního výrobce a vývozce (vína)“.

Jihoafrická republika - vývoz vína klesl o 5 %

Podle údajů, které zveřejnila organizace Wines of South Africa (WoSA), klesl vývoz jihoafrického vína podle objemu meziročně o 5 % na 368,8 milionu litrů vína. V hodnotovém vyjádření se tržby snížily o 2,9 % na 9,9 miliardy ZAR (577 milionů USD). Důvodem poklesu bylo údajně špatné počasí, vyšší ceny lahví a narušení dodavatelského řetězce.

USA: Kalifornské bouřky byly škvělé pro vinice

Lednové deště způsobily škody v celé Kalifornii. Deště ale také přinesly vítanou úlevu vinicím, které trpěly třemi roky extrémního sucha a požárů.

EPRS zveřejnil zprávu o postupu pro zeměpisná označení

Výzkumný útvar Evropského parlamentu zveřejnil stručnou informaci o probíhajícím procesu týkajícím se zeměpisných označení vína, lihovin a zemědělských produktů. Upozorňuje na současný stav dokumentace v legislativním procesu EU. Nota bene: Návrh, který Komise přijala 31. března ▶

2022, shrnuje do jediného právního dokumentu ustanovení o postupech zápisu zeměpisných označení pro víno, lihoviny a zemědělské produkty, která jsou v současnosti rozdělena do tří nařízení. Tímto návrhem by Komise byla zmocněna převést své úkoly týkající se správy zeměpisných označení na Úřad Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO).

EU - Komise potvrdila práci na označování alkoholických nápojů

Evropská komise ústy svého mluvčího potvrdila, že na označování pracuje. V odpovědi na otázky novinářů ohledně označování alkoholu zdravotními varováními, jak je plánováno v Irsku, mluvčí Komise uvedl: „Nikdo není proti vínu, myslím, že každý si rád dá skleničku vína, ale plán boje proti rakovině se zaměřuje na škodlivou konzumaci alkoholu, což je problém veřejného zdraví. Připomněl, že cílem je snížit ji do roku 2025 nejméně o 10 %.

AYNARD/31. 1. 2023/JS

AREV: Nové genomické techniky

Zatímco v Evropském parlamentu uspořádala politická skupina Zelených akci "Evropa bez GMO", na níž tvůrci politik a zúčastněné strany z národních organizací a nevládních organizací vyjádřili své obavy z možnosti deregulace tzv. nových GMO, komisař pro zdraví v reakci na předsedu výboru AGRI prohlásil, že nové technologie by mohly být způsobem, jak přispět k realizaci cílů strategie Farm to Fork v oblasti snižování pesticidů. Mezitím předsedové několika zemědělských komoditních organizací zaslali dopis vedoucím představitelům EU k problematice NGT, v němž žádají o urychlené přijetí návrhu revize a obhajují pozitivní aspekty, které tyto techniky budou mít pro udržitelnost.

Prohlášení FEIB ve Vilniusu

FEIB – Evropské fórum pro průmyslovou biotechnologii a bioekonomiku – se sešlo ve Vilniusu na své každoroční akci, aby zhodnotilo uplynulý rok a stanovilo priority pro rok následující. Poté, co uznali, že toto průmyslové odvětví je zásadním prvkem pro dosažení cílů Zelené dohody (inovativní potravin a krmiva, podpora udržitelných plodin, alternativa k fosilním palivům

atd.), zdůraznili také jeho ekonomický význam pro hospodářství EU (příjmy ve výši 80 miliard €, 900 000 pracovních míst a průměrný roční růst 4,1 %).

V rámci obecných směrů pro rok 2023 si toto odvětví klade tři hlavní cíle: Modernizace regulace a politik – v rámci tohoto cíle tvrdí, že „Evropa musí být v čele dlouhodobé a předvídatelné regulace, která vytváří pobídky k urychlení přechodu k udržitelné a prosperující ekonomice“. Požadují – zahrnutí a uznání mikroorganismů do budoucí legislativy; vzdělávání a osvětlu, které jsou nedílnou součástí veškerého průmyslového rozvoje a inovací; a konečně financování inovací – pro které FEIB požaduje uznání průmyslových biotechnologií ve finančních rámcích, „aby bylo možné významně přispět v klíčových hospodářských odvětvích“.

BUND vyzývá vlády, aby zastavily „deregulaci“ GMO

Německá organizace BUND vyzývá ministry životního prostředí, kteří se sešli na konferenci OSN o biologické rozmanitosti v Montrealu (COP 15), aby důsledně dodržovali Pařížskou dohodu o přírodě a nepodlehli záměrům Komise „deregulovat“ GMO, uvádí se v dopise organizace. Tvrdí, že použití nových genomických technik (NGT) u rostlin je méně přesné, než se tvrdí. Pěstování rostlin NGT představuje riziko pro biologickou rozmanitost a ohrožuje ekologické zemědělství. Rostliny NGT nevyhnutelně zintenzivní průmyslové zemědělství, které je, jak známo, jednou z hlavních příčin ztráty biologické rozmanitosti, uvedl mluvčí organizace, který se pokusil shrnout jejich dokument o ekologických rizicích NGT.

NGT jako nezbytný nástroj pro potravinovou suverenitu EU

Poslanci Evropského parlamentu, zástupci členských států, Komise a zúčastněné strany z celé EU se v prosinci sešli v Bruselu na 6. ročníku Globálního potravinového fóra. Během dvoudenního jednání byla zdůrazněna potřeba rychlého přijetí nařízení na úrovni EU, které by umožnilo efektivní využívání NGT v EU, jako jeden z předpokladů pro úspěšné provádění Green Deal a Farm to Fork kombinující pozitivní dopad na životní prostředí a hospodářství. Současné návrhy Komise vedoucí k poklesu evropského zemědělství byly zamítnuty. Účastníci vyzvali k ambici-

óznější a pragmatičtější politikám, přičemž NGT je jedním z hlavních dílků skládačky.

NĚMECKO: Parlamentní slyšení o úpravě genomu

Německý parlament předkládá návrh předložený skupinami CDU/CSD, který požaduje vynětí mnoha nových technik genetického inženýrství z působnosti zákonů o GMO, aby se urychlilo jejich zavádění. Na toto téma byla vyslechnuta řada odborníků. Předběžným závěrem těchto slyšení se zdá být většinový názor, že v Německu nyní není důvod měnit současná pravidla, což vzhledem ke složení parlamentu po posledních volbách není překvapivé.

Objev nového genu zvyšuje naději na pšenici odolnější vůči suchu

Výzkumníci z Centra Johna Innese ve spolupráci s mezinárodním týmem vědců objevili nový gen, který umožňuje zasazení semen hlouběji do půdy, což umožňuje přístup k většímu množství vláhy, ale bez negativního vlivu na vzházení, který se projevuje u stávajících odrůd pšenice. „Objev tohoto genu, jeho účinky a přesné umístění v genomu pšenice znamená, že můžeme šlechtitelům poskytnout dokonalý genetický marker, který jim umožní vytvořit klimaticky odolnější odrůdy pšenice,“ uvedl Dr. Borrill, vedoucí skupiny v Centru. Studie naznačuje, že mezi další agronomické výhody nového genu by mohly patřit tužší stonky, které lépe odolávají bouřlivým povětrnostním podmínkám.

Komise počítá s úpravou genů, které zmírní dopady plánu na omezení pesticidů

Ve své odpovědi na dopis zasláný předsedou výboru Evropského parlamentu pro zemědělství a rozvoj venkova komisařce pro zdraví Kyriakidesové, který kritizuje návrh o udržitelném používání pesticidů (SUR), se komisařka výslovně zmiňuje o úpravě genů jako o nástroji, který by mohl sloužit k dosažení cílů iniciativy Farm to Fork. Ve své odpovědi na žádost o provedení aktualizovaného posouzení dopadů navrhovaného nařízení s ohledem na válku na Ukrajině píše, že návrh SUR není ojedinělým opatřením, a připomíná již přijatá pravidla pro urychlení schvalování biologicky aktivních látek pro pesticidy, financování inovací v oblasti ochrany rostlin zahrnuté do výzkumného programu EU Horizont a návrh týkající se NGT, který má ▶

být předložen v roce 2023. „Jsme si plně vědomi obav, které návrh SUR vyvolal,“ napsala Kyriakidesová.

Evropa bez GMO: Sdružení spoléhají na Parlament

Na desáté konferenci evropských regionů bez GMO, která se konala 17. listopadu v Bruselu, odsoudili zástupci Kanadské asociace pro ekologické zemědělství skutečnost, že v Kanadě se na trh již dostávají nové geneticky modifikované rostliny, aniž by byly označeny, což způsobuje narušení a problémy v odvětví ekologických potravin. Mnoho evropských kolegů vyjádřilo obavy, že podobná situace nastane i v EU. Konference v Evropském parlamentu byla uspořádána organizací Save our Seeds, berlínskou kanceláří Nadace pro budoucnost zemědělství a evropskou zastřešující organizací ekologického zemědělství IFOAM pod záštitou skupiny Zelených v Evropském parlamentu, aby se zasadily o „Evropu bez GMO“. Zdůraznili, že pro ekologické zemědělce je zásadní, aby jejich produkty neobsahovaly genetické inženýrství. Margaret Engelhardová z nevládní Spolkové agentury pro ochranu přírody uvedla, že při posuzování rizik NGT a jejich produktů nezáleží na tom, zda jsou genetické modifikace původní pro danou rostlinu, nebo zda byly vloženy geny z jiných rostlin: „Neexistuje žádný způsob, jak předpovědět riziko,“ řekla. Ředitel společnosti Testbiotech pak uvedl, že plány Komise by vedly k tomu, že by se na trh nekontrolované dostaly GMO s nezamýšlenými účinky. Poslanec Evropského parlamentu za Zelené Martin Häusling uvedl, že „na konferenci jasně zaznělo, že potřebujeme jasné označování GMO. To je zásadní pro svobodu volby ekologických zemědělců, kteří nemohou a nechťejí používat geneticky modifikované organismy. Věřit, že genetickým inženýrstvím získáme rostliny odolné vůči škůdcům nebo klimatu, je pohádka, na to je genom příliš složitý.“

Předsedové organizací navrhují návrh politiky pro NGT

V dopise zasláném místopředsedovi Komise Timmermansovi a komisařce Kyriakidesové, který podepsalo téměř 30 sdružení zastupujících zemědělství na úrovni EU, předložili předsedové těchto organizací návrh politiky pro nové genomické techniky. Poté, co uvedli, že je třeba změnit regulač-

ní rámec („plně sdílíme závěry veřejné konzultace, v níž téměř 80 % účastníků odpovědělo, že současná ustanovení právních předpisů o GMO nejsou přiměřená“), a představili NGT jako součást řešení měnícího se klimatu, které představuje pro zemědělce výzvu, vyzývají Komisi, aby dále neodkládala své rozhodnutí a legislativní návrh v této oblasti a aby „nezůstávala dále pozadu“. Signatáři varují před myšlenkou povinného posuzování rizik pro všechny rostliny získané mutagenézí, cisgenézí a intragenézí a označují tento přístup za nepřiměřený a neproveditelný, zejména pro malé a střední podniky, a poznamenávají, že za těchto podmínek NGT nedosáhnou cílů strategií „od zemědělce ke spotřebiteli“ a „biologické rozmanitosti“. Předsedové signatářských organizací dále zdůrazňují, že návrh Komise by měl tyto podobnosti se stávajícími kategoriemi produktů (konvenční / geneticky modifikované) zohlednit, aby se zabránilo regulační diskriminaci podobných produktů. To je důležité zejména z celosvětového hlediska vzhledem k obchodním problémům, které by mohly vzniknout, pokud by se návrh EU odchýlil od politik jiných zemí. Navrhují také, aby hodnocení udržitelnosti nových odrůd rostlin bylo závislé na kontextu, vědecky podložené a nediskriminační s ohledem na použité šlechtitelské nástroje.

AYNARD/31. 1. 2023/JS

Tisková zpráva AREV

1. února 2023 – Irská vláda nerespektuje dohodu o politické orientaci Evropského parlamentu prostřednictvím schválené zprávy BECA a registruje před evropskými institucemi svůj záměr uzákonit na vnitrostátní úrovni označování vína, přičemž jeho konzumaci přirovnává ke škodlivé konzumaci alkoholu a nerozlišuje mezi vysoce kvalitními alkoholickými nápoji, které jsou označovány podobně jako tabák. AREV odmítá jednostrannou nekontrolovanou politiku Irska v oblasti označování vína.

Poté, co irská vláda v červnu loňského roku prostřednictvím Informačního systému technických předpisů (TRIS) oznámila svůj záměr zavést označování alkoholických nápojů podobné tomu, které se používá u cigaret, a poté, co uplynulo šest měsíců, aniž by se Komise k této zá-

ležitosti vyjádřila, činí tento členský stát při reformě nařízení o označování krok stranou od společného nařízení a podle názoru Sdružení evropských vinařských regionů (AREV), zpochybňuje jednotu Evropy při provádění rozhodnutí přijatých Evropským parlamentem a Radou, se tento členský stát odchyluje od společné úpravy v rámci reformy nařízení o označování a podle názoru Sdružení evropských vinařských regionů (AREV) zpochybňuje jednotu Evropy při provádění demokraticky přijatých rozhodnutí a ohrožuje v tomto případě odvětví vína, které je tak důležité pro strukturu území a socioekonomickou strukturu venkovských oblastí.

Tento tichý souhlas Komise, která se rozhodla nevydat žádné oznámení, dává Irsku zelenou k tomu, aby přistoupilo k vnitrostátnímu nařízení, které postupuje a jehož dalším krokem bude v příštích týdnech oznámení tohoto záměru Světové obchodní organizací (WTO), neboť to rovněž představuje překážku pro mezinárodní obchod.

S ohledem na tuto skutečnost by AREV uvítalo ještě jasnější postoj Evropské komise, který by obhajoval obecnou strategii schválenou pro Evropskou unii v době, kdy probíhá revize evropského nařízení o označování všech potravin (informace o potravinách pro spotřebitele).

Mnozí se iniciativy tohoto typu by mohly zpochybnit a změnit označování vína a podmínit revizi nařízení, která byla původně plánována na konec roku 2022 a která byla odložena kvůli obtížím s nalezením návrhu, jenž by dosáhl širokého konsenzu a který by kromě této otázky zahrnoval i další citlivá témata, jako je mimo jiné harmonizovaný systém nutričního označování.

AREV připomíná, že dne 16. února 2022 v rámci hlasování o zprávě zvláštního výboru pro boj proti rakovině (BECA) „Posílení Evropy v boji proti rakovině – směrem ke komplexní a koordinované strategii“ Evropský parlament hlasoval pro rozlišování mezi mírnou konzumací a nadměrnou konzumací alkoholu z hlediska dopadu a nebezpečnosti pro zdraví. Na základě toho by případné označení upozorňující na nebezpečí alkoholu bez odkazu na druh konzumace alkoholu nedávalo smysl a bylo by precedentem proti zastupitelské demokracii vyjádřené Evropským parlamentem.

AREV sdílí postoj ministrů zemědělství mnoha evropských zemí. Jak uvedl italský ministr zemědělství Francesco ▶

Lollobrigida, cílem tohoto opatření „není ochrana zdraví, ale ovlivnění trhů (...) tím, že se víno označí jako „nezdravé“, se spotřeba přeměruje na silný alkohol, který je objektivně škodlivější“. Hrozí tedy riziko klamání spotřebitele, který tak bude přesvědčen, že víno je stejně špatné jako whisky.

Na druhou stranu mluví Komise Stefan DE KEERSMAECKER minulý týden na tiskové konferenci uvedl, že „nikdo není proti vínu, myslím, že každý si rád dá skleničku vína, ale plán boje proti rakovině se zaměřuje na nadměrnou konzumaci (ŠKODLIVOU) alkoholu, což je problém veřejného zdraví“. Z pohledu AREV tato linie jasně vyjadřuje ducha zprávy přijaté v Evropském parlamentu a Komise by ji měla aktivně hájit, a to nejen prohlášeními, ale především tváří v tvář veletočům irské vlády.

AREV je znepokojeno takovým precedentem a vyzývá k větší odpovědnosti, odvaze, jasnosti a soudržnosti v politice prevence a vzdělávání v oblasti alkoholu.

Irský návrh zákona o zavedení zdravotních varování na etiketách alkoholických nápojů:

Varování, která irská vláda plánuje zavést na etiketách alkoholických nápojů, jsou následující:

- Upozornění na nebezpečí konzumace alkoholu pro těhotné ženy.
- Upozornění na souvislost mezi alkoholem a smrtelnými nádorovými onemocněními.
- Procento alkoholu v gramech obsažené ve výrobku.
- Počet kalorií obsažených v alkoholickém výrobku.
- Odkaz na zdravotní webové stránky poskytující informace o alkoholu a škodách způsobených alkoholem.

Poté, co Irsko oznámí WTO svůj zájem přijmout toto označování, bude moci formálně přijmout právní předpisy na vnitrostátní úrovni, pro které bude platit tříleté přechodné období.

AYNARD/1. 2. 2023/JS

Evropská komise schválila irský návrh zákona o výstražných zdravotních označeních na etiketách u alkoholu; devět členských států podalo k přijetí irského zákona nesouhlasné námítky

Evropská komise schválila irský národní návrh zákona o výstražných

zdravotních označeních u alkoholu. Návrh zákona o veřejném zdraví z roku 2018 vyžaduje, aby alkoholické výrobky měly na etiketách povinná zdravotní varování zdůrazňující, že konzumace alkoholu způsobuje onemocnění jater, poškozuje nenarozené plody a je přímo spojena s rakovinou. Návrhy na označování potravin na vnitrostátní úrovni, nikoli na úrovni EU, vyžadují zvláštní schvalovací postup ze strany Komise podle směrnice o transparentnosti jednotného trhu a podle nařízení EU 1169/2011 o poskytování informací o potravinách spotřebitelům. Konzultační proces o irském označování alkoholu, vedený Informačním systémem technických předpisů (TRIS) Evropské komise, měl za úkol zabránit technickým překážkám pro vnitřní obchod EU, formálně byl dokončen dne 22/12/2022. Komise nevydala záporné stanovisko, což znamená, že opatření mohou být přijata. Stanovisko Komise bude nyní oznámeno Světové obchodní organizací (WTO), protože nový systém označování by mohl být považován za překážku mezinárodnímu obchodu. Devět členských států EU (BG, CZ, FR, GR, HU, IT, PT, SK a ES) však podalo proti přijetí irského zákona námítky a dne 02/02/2023 zaslalo žádost o přezkoumání na Generální ředitelství Evropské komise pro zemědělství a rozvoj venkova (DG AGRI), pro zdraví a bezpečnost potravin (DG SANTE) a pro vnitřní trh, průmysl, podnikání a malé a střední podniky (DG GROWTH). Irská vláda nicméně věří, že během dvou až tří měsíců bude schopna tento zákon uvést v platnost.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR

V BRUSELU, 10. 2. 2023

V ČR začíná „suchý únor“, v UK skončil „suchý leden“. Jak ovlivnil prodej nealkoholických a nízkoalkoholických nápojů?

Vzhledem k tomu, že se stále více Britů snaží omezit konzumaci alkoholu, je „suchý leden“ považován v Británii za jedno z nejlukrativnějších období roku pro sektor nealkoholických a nízkoalkoholických nápojů a nápojů s nízkým obsahem alkoholu. Znamená však „suchý leden“ skutečně zvýšení prodeje těchto produktů?

Podle nového průzkumu společnosti Alcohol Change UK se letošního suchého ledna hodlalo zúčastnit přibližně 9 milionů britských konzumentů alkoholu, což je o milion více než v lednu 2022. Výzkumná společnost Kantar naznačila, že tato každoroční akce skutečně vedla k nárůstu prodeje nealkoholických a nízkoalkoholických nápojů, a to navzdory pokračujícímu nárůstu životních nákladů, kvůli němuž mnozí spotřebitelé začali omezovat své výdaje.

Fraser McKevitt, vedoucí oddělení maloobchodu a spotřebitelského výzkumu ve společnosti Kantar, uvedl: „Zdá se, že se mnoho zákazníků drží svých novoročních předsevzetí. Z údajů je jasně patrný dopad „suchého ledna“, protože objem prodeje nealkoholických piv a piv s nízkým obsahem alkoholu vzrostl ve srovnání s minulým rokem o 3 %.“

Někteří experti z odvětví však upozorňují na to, že „suchý leden“ nemusí vždy nutně znamenat zvýšení prodeje u nealkoholických nápojů. Nick Bodkins, zakladatel společnosti Boisson (americký prodejce nealkoholických a nízkoalkoholických nápojů) poznamenal, že jejich prodeje mají tendenci dosahovat vrcholu ve stejnou dobu jako prodeje alkoholických nápojů.

Přestože „suchý leden“ v Británii již skončil, experti předpovídají, že prodej nealkoholických/nízkoalkoholických nápojů bude i nadále stoupat po celý rok. Laura Willoughby, spoluzakladatelka společnosti Club Soda, dokonce předpověděla, že se prodeje nealkoholického vína v Británii v roce 2023 vyrovnají prodejem nealkoholického piva.

PAUL WILKINS A TIBOR ANGYAL, MÍSTNÍ ZÁSTUPCI ČR PRO AGRO-POTRAVINÁŘSTVÍ, VELVYSLANECTVÍ ČR V LONDÝNĚ, E-MAIL: UKTRADE@MZE.CZ - KOMUNIKACE V ANGLIČTINĚ

Aktuální situace k e-začernění v Německu

Informace o výživové hodnotě a přidaných látkách se stanou povinnými informacemi na etiketě vína od 8. 12. 2023. Tyto informace mohou být uvedeny v plném textu nebo elektronicky („e-etiketa“), pokud je na etiketě uvedena výživová hodnota. Možnost používat „e-etiketu“ je stanovena zákonem ▶

a bude existovat od 08. 12. 2023. Použití „e-etikety“ bude možné v každém případě. V současné době však nelze předvídat, zda bude „e-etiketa“ v budoucnu opět zrušena novým právním předpisem, jehož návrh ani harmonogram zatím neexistuje. Dokud ji evropský zákonodárce nezruší, může být „e-etiketa“ v Německu a v Evropě používána s právní jistotou.

Objevily se také první informace týkající se povinnosti deklarovat přídavné látky. Evropská komise zveřejnila první oficiální návrh netrpělivě očekávaného aktu v přenesené pravomoci. Ten bohužel obsahuje pouze několik pravidel týkajících se seznamu složek a bohužel žádné přechodné ustanovení. V tomto ohledu je současný návrh méně vstřícný k výrobcům než předchozí návrhy a stanoví pevnou lhůtu pro požadavky na zveřejnění do 8. 12. 2023. Německý svaz vinařů poskytne informace o praktickém přechodném období - pro které DWV udělá vše, co bude v jeho silách - a o dalších právních požadavcích, jakmile budou právně jisté. Je naléhavě nutné, abyste všichni neprodleně vyřídili povinně zveřejňované informace. Do 08.12.2023 musíte poskytnout informace buď elektronicky pomocí QR kódů, nebo v plném znění na etiketě.

DDW/2. 2. 2023/JS

Ochrana spotřebitele a výrobce?

Odpověď spolkové vlády na malý dotaz v Bundestagu týkající se „e-značení“ je pro mě šokující, stručná a bez konkrétní diskuse k otázkám. Odpověď ukazuje, čeho jsme se obávali už rok! Ministerstvo zemědělství postrádá ochotu vydat se společně s vinařským odvětvím cestou moderní digitální ochrany spotřebitele! Jsem pevně přesvědčen, že ochrana spotřebitele a politika vstřícná k výrobcům nejsou v rozporu! „E-značení“ nabízí ideální příležitost ke zlepšení a dalšímu rozvoji ochrany spotřebitele a zohledňuje potřeby tohoto odvětví! Zdá se však, že názor výrobců již v této otázce nehraje na ministerstvu žádnou roli! Požadujeme od politiky, aby se společně s vinařským odvětvím vydala digitální cestou designu etiket, který bude vstřícný ke spotřebiteli!

Klaus Schneider, prezident Německého svazu vinařů

DDW/2. 2. 2023/JS

Zpráva o pesticidech ve výboru ENVI Evropského parlamentu

V úterý 14. února zveřejnila Sarah Wiener (AT, Zelení) jako zpravodajka výboru ENVI EP pro nařízení o udržitelném používání pesticidů (SUR) svou netrpělivě očekávanou zprávu. Není překvapením, že Rakušanka nejenže akceptuje požadavky Komise, ale jde nad jejich rámec. Zelená politička například požaduje snížení „nebezpečných“ pesticidů o 80 procent do konce tohoto desetiletí. Pro srovnání, Komise navrhovala snížení používání pesticidů a jejich rizikovitosti do roku 2030 o 50 procent. Sarah Wienerová ve své zprávě označuje za „nebezpečné“ ty přípravky na ochranu rostlin, které obsahují účinné látky, jež mají například neurotoxické, karcinogenní, reprotoxické nebo endokrinní vlastnosti. Wienerové se také nelíbí termín „přípravky na ochranu rostlin“ v názvu návrhu Komise. Tento termín tyto látky banalizuje. Místo toho se přimlouvá za termín „pesticidy“.

Podle Agrar Europe Sarah Wienerová nechce měnit myšlenku Komise snížit do roku 2030 celkové používání přípravků na ochranu rostlin na polovinu. Žádá však, aby se referenční období průměrného používání posunulo na období mezi lety 2018 a 2020. Odůvodňuje to tím, že referenční bod musí být co nejrepresentativnější, neboť rostoucí výkyvy teplot a srážek v důsledku změny klimatu by měly významný dopad na choroby a škůdce. Poslankyně, která je rovněž členkou zemědělského výboru EP, dále navrhuje zpřísnit harmonogram snižování přípravků na ochranu rostlin - hovoří se o povinném průběžném cíli snížení do roku 2026. Cílem podle ní musí být umožnit včasné stanovení individuálních redukčních cílů pro členské státy. Především by to zemědělcům poskytlo rychlejší jistotu při plánování. Plán navrhovaný Komisí je „příliš pomalý a mohl by vést k tomu, že konečné stanovení cílů bude stanoveno až v průběhu roku 2027“, uvedla zelená politička.

Pokud jde o aplikaci přípravků na ochranu rostlin v tzv. citlivých oblastech, Sarah Wienerová trvá na tom, aby byly z definice vyloučeny oblasti citlivé na dusičnany. Odůvodňuje to tím, že pro účely tohoto nařízení nejsou relevantní. Kromě toho navrhuje, aby oblasti oznámené členskými státy

do Registru národně chráněných území (CDDA) zahrnovaly pouze ty oblasti, jejichž cíle ochrany se týkají ochrany přírody, biologické rozmanitosti nebo stanovišť. Kromě toho Wienerová prosazuje, aby se v některých chráněných oblastech povolilo používání přípravků na ochranu rostlin schválených pro ekologické zemědělství. Kromě toho by měla být kolem citlivých oblastí vymezena desetimetrová nárazníková zóna namísto třímetrové.

DDW/15. 2. 2023/JS

Udržitelnost: Méně CO2 nebo více BIO?

Konceptů udržitelnosti je ve vinařském odvětví mnoho. Mezitím si každá producentská země vytvořila (příjemnějším) vlastní značku, kterou se certifikují podniky ve výrobě a obchodu. Zaměření se značně liší: Například Nový Zéland má holistický přístup, který klade menší důraz na ekologii a mnohem větší na uhlíkovou stopu. Téměř 100 % plochy vinic v této zemi je certifikováno jako trvale udržitelné. V Jihoafrické republice je naopak velmi důležitým pilířem sociální udržitelnost, a to i vzhledem k historii země. Vytváření spravedlivých podmínek pro všechny v rámci odvětví je proto pro Jihoafričany hlavním zájmem. Ekonomická udržitelnost, která by vlastně měla být cílem každého podniku, je často opomíjena. Jakou cestou udržitelnosti by se mělo vinařství vydat? Ekologickou, ekonomickou a sociální udržitelností. To bude tématem semináře 18. 3. 2023 v Düsseldorfu, který pořádá vydavatelství Meininger.

WEINWIRTSCHAFT/16.02.23

Evropská komise připravuje předložení legislativního návrhu pro Zelená tvrzení

Evropská komise připravuje předložení legislativního návrhu pro Zelená tvrzení, předložení je plánováno na 22/03/2023; Komise se zatím přiklání k předložení návrhu v podobě směrnice, povinnou metodikou pro stanovování zelených tvrzení by měla být metodika Environmentální Stopy Produktu; implementace nových pravidel by mohla probíhat od přelomu let 2025/2026.

Evropská komise by dne 22/03/2023 mohla předložit Návrh nařízení o dokládání environmentálních tvrzení pomocí metod ekologické stopy výrobku/organizace, takzvaná Zelená tvrzení. Pracovní verze návrhu Komise unikla v uplynulých týdnech do médií i k evropským zemědělsko-potravinářským organizacím. Podle aktuálních informací se zdá, že Evropská komise neplánuje zpracovat k návrhu i posouzení dopadů pro implementaci nových pravidel pro Zelená tvrzení, podle dosavadního postoje Komise by mělo být dostatečné posouzení dopadů, které bylo zpracováno k návrhu Komise na posílení postavení spotřebitelů. Pokud by se Evropská komise ve svém finálním návrhu držela uniklé verze, pak by mohla být nová pravidla představena ve formě směrnice, nikoli nařízení, měla by harmonizovat pravidla na EU úrovni (mohlo by dojít k omezení národních ekoznaček – po vstupu těchto pravidel v platnost by už neměla být zřizována žádná nová národní ani regionální eko-tvrzení) a jako povinnou metodu pro uvádění zelených tvrzení by stanovovala metodu EU PEF (environmentální stopa produktu, pro jednotlivé kategorie by měla existovat přizpůsobená pravidla PEF – PEFCR). Nová pravidla by rovněž mohla počítat s vydáváním certifikací, které budou potvrzovat pravdivost tvrzení, a které budou uznávány napříč Evropskou Unií. Zelená tvrzení, která by například poskytovala srovnání s „průměrným produktem / obchodníkem“, by měla vycházet z PEFCR platného pro daný produkt. Pokud by pro tento produkt PEFCR neexistoval, pak by tvrzení muselo dodržovat pravidla o srovnávacích tvrzeních. Srovnávací ekologické skóre by mohlo být zveřejňováno pouze na etiketách produktů, pro které existuje PEFCR nebo jiný systém značení EU. V případě zemědělských produktů a potravin by PEFCR měly odrážet mimo jiné biologickou rozmanitost, ochranu přírody, zemědělské postupy i používání pesticidů. Pro tyto kategorie v současném okamžiku nejsou zpracovány PEFCR, nejprve musí dojít k doplnění těchto kategorií do doporučení Komise o používání metod PEF. Metodika zelených tvrzení by podle uniklé verze návrhu měla být založena na všeobecně uznávaných vědeckých důkazech a příslušných mezinárodních normách, měla by identifikovat význam a příčiny dopadů na životní prostředí v průběhu

životního cyklu a neměla by opomíjet významné environmentální aspekty (ty by mohly být založeny na studiích LCA, pravidlech pro taxonomii nebo kritériích pro eko-značení či veřejné zakázky). V rámci tvrzení by mělo být uváděno, zda se jedná o snížení, zamezení nebo odstranění emisí. Pokud by na produktu byla uváděna tvrzení, která by byla založena na kompenzacích za negativní dopady produkce, tedy mimo přímý hodnotový řetězec společnosti, musí být tato skutečnost uvedena samostatně a transparentně. Tvrzení by měla být transparentní (včetně případných zvýšení negativních dopadů na životní prostředí – tvrzení by měla uvádět jak negativní, tak pozitivní aspekty výroby), srovnávací tvrzení by měla být umožněna poskytovat pouze v případě, kdy pro srovnávané výrobky byla použita stejná metodika výpočtu dopadů, tedy kdy jsou informace o dopadech a údajích získávány rovnocenným způsobem. Posudky, které vedly k zpracování zeleného tvrzení, musí být k dispozici prostřednictvím webových odkazů nebo QR kódů. Pravidla PEFCR pro konkrétní produkty nebo odvětví budou zpracovávána Evropskou komisí a vydávána v podobě delegovaných aktů. Pokud Evropská komise návrh nových pravidel skutečně předloží do konce března 2023, bude pak trvat nejméně 1,5 roku (průměrná doba vyjednávání), než k návrhu přijmou stanoviska Evropský parlament a Rada a než proběhnou trialogy. Následně by, po zveřejnění v Úředním věstníku EU, měly mít členské státy dva roky na transpozici pravidel do národního práva, k implementaci by tedy mohlo dojít nejdříve na konci roku 2025 nebo na začátku roku 2026.

**ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR
V BRUSELU, 10. 2. 2023**

Zástupci producentů biopotravin podali žalobu pařížskému soudnímu dvoru proti společnostem, které používají typ environmentálního značení zvaný „Eco-Score“ na potravinách

Evropská organizace zastupující ekologické zemědělce a producenty biopotravin IFOAM a její francouzská pobočka IFOAM France podaly žalobu k pařížskému soudnímu dvoru, ve které napadly používání environmentálního značení „Eco-Score“ (francouzské zna-

čení dopadu produkce na životní prostředí a klima) na potravinách. IFOAM požaduje zákaz používání tohoto označování na potravinách, protože podle IFOAM znevýhodňuje ekologickou produkci, je klamavé v komunikaci směrem k zákazníkům a je příkladem takzvaného greenwashingu (lakování na zeleno). IFOAM konkrétně v žalobě napadá společnosti a organizace ADEME (francouzská agentura pro ekologický přechod), YUCA (provozovatel platformy „Yuka“), ECO2 Initiative, platformu Etiquettable a sdružení OPEN FOOD FACTS (platforma poskytuje informace o složení a původu potravin, jako výživový ukazatel využívá Nutri-Score, jako ekologický ukazatel právě Eco-Score). IFOAM se domnívá, že používání značení Eco-Score je v rozporu s článkem 30 Nařízení (EU) č. 2018/848 o ekologické produkci a označování ekologických produktů. Představuje podle nich klamavou obchodní praktiku i příklad greenwashingu. Podle prezidenta IFOAM Jana Plagge systém potenciálně uvádí spotřebitele v omyl, pokud jde o ekologickou či neekologickou povahu produkce potravin, zvýhodňovat může výrobky z intenzivního zemědělství. Terminologie, která je podle výše zmíněného Nařízení povolena pro označování biopotravin, by podle IFOAM neměla být zneužívána pro jiné účely, a už vůbec ne u potravin, jejichž produkce není příliš šetrná k životnímu prostředí.

**ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR
V BRUSELU, 3. 2. 2023**

Zástupci evropské občanské iniciativy „Zachraňte včely a zemědělce“ vyzvali v Evropském parlamentu k úplnému zakazu používání syntetických pesticidů po roce 2035 a k přechodu na rostlinnou stravu

Evropská občanská iniciativa „Zachraňte včely a zemědělce“, která byla zahájena v uplynulém roce, získala širokou podporu evropské veřejnosti a nevládních environmentálních organizací a podařilo se jí nashromáždit přes jeden milion podpisů. Evropská komise by do šesti měsíců měla na iniciativu reagoval, zástupci Komise potvrdili, že plánují vydat další Sdělení Komise týkající se problematiky opylovačů, datum zatím upřesněno není. K evropské občanské iniciativě „Zachraňte včely a země-

dělce“ už v uplynulém týdnu proběhlo v Evropském parlamentu veřejné slyšení. Iničiátoři iniciativy zdůraznili, že pro ochranu opylovačů je třeba omezit plýtvání potravinami, přejít na rostlinnou stravu vyráběnou způsobem šetrným ke klimatu a biodiverzitě, do roku 2030 redukovat používání pesticidů o 80 % a do roku 2035 jejich používání zakázat úplně. Tato opatření by podle iniciativy měla být pro instituce závazná. Zástupci evropské občanské iniciativy rovněž tvrdě hájili návrh Evropské komise na úpravu pravidel týkajících se udržitelného používání pesticidů a kritizovaly odmítavá stanoviska některých evropských organizací a členských států. Reakce europoslanců byly nejednotné, zatímco zástupci Výboru EP pro zemědělství zdůrazňovali nutnost zajistit zemědělcům dostatek alternativ a vyjádřili obavy o jejich živobytí i o dopady na zabezpečení potravinami, členové Výboru EP pro životní prostředí občanskou iniciativu převážně uvítali. Komisař pro životní prostředí Sinkevičius iniciativu rovněž uvítal, označil ji za jasný důkaz toho, že evropská veřejnost cíle Evropské zelené dohody uznává a podporuje. Komisař pro zemědělství Janusz Wojciechowski zdůraznil, že jakákoli řešení musí být praktická a vyjádřil obavy o životaschopnost evropských zemědělců. Wojciechowski uvedl, že je nutno reflektovat výzvy, kterým zemědělci aktuálně musí čelit při snaze o redukci pesticidů a potřebu zachovat rovné podmínky v rámci Unie i ve vztahu ke světovým konkurentům. Zdůraznil, že jakékoli snížení pesticidů by muselo být řízeno s mimořádnou opatrností, aby se zabránilo negativním dopadům na schopnost EU zajistit v krátkodobém horizontu přiměřené a cenově dostupné dodávky potravin pro své občany.

ZDROJ: STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR

V BRUSELU, 3. 2. 2023

Balíček podpor pro francouzské vinařství

Francouzská zastřešující organizace Vignerons Coopérateurs vyslala nouzové signály s výzvou k řešení krize a vyzvala k akci 24. ledna 2023. Inflace a omezování spotřebitelů v posledních letech výrazně změnilly francouzské vinařské odvětví. Mnoho výrobců vína se nyní ocitlo ve vážných ekonomických

potížích. Ministerstvo chce zavést krátkodobá úlevová opatření, aby pomohlo odvětví v současné hospodářské krizi. Uvádí, že chce podpořit destilaci. První letní kampaň, která bude zahájena okamžitě, bude dotována 40 miliony eur z národních prostředků a dalšími 40 miliony eur z prostředků evropských. Druhá kampaň by mohla být zahájena v říjnu se stejnou finanční podporou. V roce 2023 by podpora mohla dosáhnout maximálně 160 milionů eur a týkala by se destilace až 2,5 mil. hl vína (tj. více než tříleté roční produkce vína ČR). Destilací získaný alkohol může být použit pro dezinfekční prostředky, parfémů nebo bioetanol. Destilace se týká především červených vín z Bordeaux a v menší míře z Languedoku a údolí Rhôny. „Příslušné žádosti budou neprodleně předloženy Evropské komisi,“ uvedlo ministerstvo. Souběžně bude podpořeno klučení vinic.

Ministerstvo rovněž oznámilo další podpurná opatření. Například splácení úvěrů poskytnutých státem bude prodlouženo do konce roku 2023, aby se reagovalo na potíže mnoha podniků s likviditou. Ty byly mnoha podnikům poskytnuty v rámci opatření proti Covidu. Kromě toho ministerstvo přislíbilo, že bude vinařství podporovat při vypracovávání strategického plánu do budoucna. Cílem je připravit francouzské vinařské odvětví na nezbytné přizpůsobení se změnám klimatu a změněným požadavkům domácího a vývozního trhu. Dále byl v Bordelais zřízen krizový tým, který projednával strukturální opatření: Mimo jiné diverzifikaci zemědělství a klučení vinic. Stát bude podporovat region Nouvelle-Aquitaine a svaz vinařů v Bordeaux, jak bylo ujištěno.

WEINWIRTSCHAFT A DER WINZER/

8. 2. 2023/JS

Dotace z EU pro italské vinařství

V rámci společné organizace trhu EU (SOT) obdrží italské vinařské odvětví v roce 2023/2024 dotace na restrukturalizaci vinic a na propagaci ve výši přibližně 323,8 milionu eur. Vyplývá to z rozhodnutí ministerstva zemědělství ze dne 18. ledna 2023. Nejvyšší částka (144,2 milionu eur) jde na restrukturalizaci vinic, na propagaci na exportních trzích bude vyčleněno 98 milionů eur. Z jednotlivých regionů obdrží největší

částku Sicílie, 52 mil. €, s necelými 38 mil. € následuje Veneto (Benátsko). EU uvolnila dalších 57,6 milionu eur na investice a 19,2 milionu eur na destilaci vedlejších produktů vinařství a dalších 4,8 milionu eur je k dispozici na zelednou sklizeň.

DDW/30. 1. 2023/JS

Americký trh s vínem v problémech

Výroční zpráva o trhu s vínem v USA, kterou vypracoval Rob McMillan, zakladatel a viceprezident vinařské divize banky Silicon Valley, vychází z údajů od přibližně 600 vinařství a poskytuje cenný přehled o trendech, které hýbou největším trhem s vínem na světě. Velká část zprávy se zaměřuje na domácí produkci vína a na to, jak ji ovlivňují současné neúrody a požáry. Tématem je také rostoucí přímý prodej vína americkými výrobci a spotřeba ve Spojených státech.

Online prodej, který v letech pandemie rostl jako nikdy předtím, nerostl již v minulém roce tolik, jak se očekávalo. Zvyšování cen bylo běžné v celém odvětví, ale snáze se absorbovalo u vín s vyšší cenou, ale zvýšené náklady na materiál v důsledku inflace nejsou plně pokryty zvýšením cen v žádném segmentu. Předpokládá se dobré tempo růstu prémiových vín, i když o něco mírnější než v roce 2021, kdy trh prémiových vín vzrostl o 18,1 %. V roce 2022 zde byl růst stále slušných 9,6 %, zatímco celkový trh stagnoval, až mírně klesal, tento trend bude asi pokračovat. Bylo nutné snížit produkci, v Kalifornii a státě Washington bylo vyklučeno více než 8 000 hektarů vinic. Díky rostoucímu prodeji prémiových vín bylo i přes nižší objemy dosaženo vyšších hodnotových příjmů, což je trend, který by měl pokračovat i v roce 2023. McMillan však stále vidí na obzoru temné mraky, protože vinařské odvětví nedokáže zaujmout mladé spotřebitele nebo alespoň spotřebitele ve středním věku. Víno jako produkt ztratilo v očích spotřebitelů lesk, který mělo před 20 lety. Obává se skutečnosti, že značný počet spotřebitelů alkoholu mladších 50 let spadá do kategorie spotřebitelů, kteří pijí alkohol, ale rozhodli se nepít víno a možnost dalšího růstu prodeje obyvatelům ve věku nad 66 let bude obtížná, zejména pokud tito starší spotřebitelé poslechnou své lékaře.

Přestože tyto komentáře šíří pesimismus ohledně dlouhodobého zdraví amerického trhu s vínem, existují důvody pro krátkodobý optimismus. Pro ty, kteří se pohybují v sektoru prémiových vín, by to neměl být problém ani v horších ekonomických časech. Jejich zákazníci jsou schopni využít své úspory a disponibilní příjmy k nákupu vína i v době ekonomického poklesu.

**WEINWIRTSCHAFT/ROBERT JOSEPH/
23. 1. 2023/JS**

Konečný výsledek sklizně hroznů 2022 v Rakousku

Poté, co třetí odhad sklizně rakouského statistického úřadu očekával hodnotu kolem 2,43 mil. hl, vykazuje konečný výsledek mírný nárůst na 2,53 mil. hl. Objem se tak pohybuje těsně nad pětiletým průměrem za roky 2017 až 2021 (2,48 mil. hl). Zatímco Dolní Rakousko zaznamenalo ve srovnání s rokem 2021 o něco nižší sklizeň, Burgenlandsko si oproti slabé loňské sklizni výrazně zlepšilo. Štýrsko a Vídeň zaznamenaly malé nárůsty. Z vinifikovaných 2,53 mil. hl v Rakousku připadá 2,31 mil. hl na jakostní a přívlastková vína, tj. více než 90 %. Na kategorii „víno a burčák“ připadalo asi 140 000 hl, na „zemské víno“ 40 000 hl a na tzv. odrůdové víno 8 000 hl. Zahuštěného hroznového moštu bylo vyrobeno 483 hl.

**DER WINZER/WALTER KALTZIN/10. 2. 2023/
JS**

Francouzská vinařská družstva v obavách

Krizový apel s výzvou k akci – takový byl tón výroční tiskové konference francouzské zastřešující organizace Vignerons Coopérateurs, která se konala 24. ledna 2023. Vinařství se v posledních letech hodně změnilo, v neposlední řadě kvůli inflaci a omezování spotřebitelů. Jako řešení družstevníci navrhují krátkodobá nouzová opatření zahrnující kloučení se státní podporou, dotovanou destilaci vín, která již nejsou prodejná, dotace na skladování a prodloužení lhůt pro podpory během korona-krize. Pozitivní zprávou bylo nedávné přistoupení Fédération de Caves Coopératives de Bourgogne-Jura, stejně jako části družstevních vinařství

z Vaucluse. To znamená, že 98 % všech francouzských vinařských družstev je sdruženo pod zastřešujícím družstvem.

WEINWIRTSCHAFT/25. 1. 2023/JS

Výrazný růst hodnoty vývozu francouzského vína

Vývoz francouzského vína a lihovin dosáhl v roce 2022 nové rekordní hodnoty 17,2 miliardy eur. Podle La Fédération des Exportateurs de Vins & Spiritueux de France (FEVS) je však při hodnocení růstu o 10,8 % oproti předchozímu roku nutné zohlednit inflaci. Zejména kategorie vín dosáhla v exportu 11,6 miliardy eur (+10,2 %) při 12,2 milionu hektolitřů (-6,6 %). Tím se tato kategorie dostala na druhé místo ve francouzském vývozu, hned za letectví. Tichá vína s CHOP představují největší kategorii ve vývozu vína. Zaznamenala 6procentní nárůst hodnoty na 5,6 miliardy eur. Objem však klesl o 6 % na 5,01 milionu hektolitřů, což znamená, že se na celkovém vývozu podílejí 41 procenty. Zvláštní roli hraje jako obvykle šampaňské. Přestože se na celkovém objemu podílí jen asi 11 procenty (+8,5 % oproti předchozímu roku), na hodnotě vývozu se podílí 36 % (4,21 miliardy eur, +20 %).

U vín s CHZO představuje 902 mil. eur mírný pokles o 0,3 %. Objem se rovněž snížil o 10,9 %. Odrůdová vína bez CHZO jako nejjednodušší kategorie ztratila na objemu 9,9 %. Na druhou stranu dosáhly výrazného nárůstu hodnoty o 8,6 % s vývozním obratem 264 mil. eur. Francouzská vína bez CHZO a odrůdy poklesla v objemu o 18,1 % oproti roku 2021. Nicméně hodnota jejich vývozu vzrostla na 162 mil. eur (+5,5 %). Dohromady se vína bez CHZO dostávají na 13procentní podíl na objemu vývozu, vína s CHZO představují 26 %.

Německo dováží 13,9 % objemu (1,62 mil. hl, -15,5 %), což z něj činí druhý největší vývozní trh pro francouzská vína. V hodnotovém vyjádření je Německo na třetím místě s 802 mil. hl, což představuje 9 % celkového objemu (+4 %). V objemu i hodnotě vedou USA s 1,84 mil. hl (-7,8 %) a 2,32 mld. eur (+14,3 %). Velké poklesy obratu zaznamenala Čína. S přibližně 62,1 mil. litrů (-23,8 %) se Čína nyní podílí na celkovém vývozu pouze 5,1 %. Hodnota rovněž poklesla o 4,6 % na 500 mil. eur,

což představuje pouze 4,3 % celkového objemu. Podle FEVS se vývoz do Ruska v roce 2022 snížil na polovinu.

WEINWIRTSCHAFT/16. 2. 2023/JS

Němci vypili o láhev vína méně

V období od 1. srpna 2021 do 31. července 2022 klesla spotřeba vína na obyvatele v Německu o 4 % na 23,1 litru. Spotřeba šumivého vína zůstala na stejné úrovni 3,2 litru. V případě tichého vína však aktuální údaje Německého vinařského institutu (DWI) ukazují pokles o 0,8 litru z 20,7 litru na 19,9 litru na obyvatele. To téměř přesně odpovídá jedné láhvi vína. Podle DWI je tento pokles způsoben demografickými změnami a změnou spotřebního chování ve společnosti. Pro bilanci spotřeby vína se berou v úvahu nákupy vína a spotřeba mimo domov. Výpočet vychází z objemu 16,7 milionu hektolitřů vína a 2,7 milionu hektolitřů šumivého vína spotřebovaného v Německu. Přepočteno na celkový počet obyvatel Německa, který se oproti předchozímu roku zvýšil téměř o milion na 84,1 milionu obyvatel, činí celková spotřeba na obyvatele 23,1 litru ročně.

WEINWIRTSCHAFT/9. 2. 2023/JS

Lesní požáry v Chile zničily 40 000 ha vinic

Ve střední i jižní části Chile hoří lesní požáry, které ničí domy, podniky i rozsáhlé plochy vinic. Ve vinařských oblastech Araucanía, Biobío a Ñuble údajně shořelo již 40 000 hektarů, citují mezinárodní média zprávy chilské vlády. Nejničivější lesní požáry v historii Chile, které vyvolaly současné vysoké teploty kolem 40 °C a silný vítr, pustoší rozsáhlé oblasti země. Zahynulo již více než 20 lidí a přes 500 jich bylo zraněno. Více než 1 500 lidí je na útěku poté, co požáry zničily jejich domovy. EU reagovala na mezinárodní žádost chilské vlády o pomoc a vyslala 250 hasičů a koordinačních expertů z Francie, Španělska a Portugalska. Některé z vinic, které vyhořely, patří k nejstarším v zemi a tvoří významnou součást chilské vinařské identity. V těchto regionech působí mnoho malých individuálních vinařů, kteří jsou díky tomu mezinárodně úspěšní. V současné době ▶

se v postižených regionech připravuje sklizeň hroznů. Chile je považováno za jednu ze zemí s největším negativním dopadem v důsledku klimatických změn. Již v roce 2017 zde při rozsáhlém výskytu lesních požárů shořely četné vinice.

DER WINZER/16. 2. 2023/JS

PIWI v zálohované pivní láhvi

Vinařství Galler z Kirchheimu an der Weinstraße se na veletrhu ProWein bude poprvé prezentovat vlastním stánkem. Vinařství z Falce má nový udržitelný produkt: „2/4 vína“ je plněno do 0,5litrových lahví s korunkovými uzávěry, které jsou zálohovány (pivní lahve). Galler to považuje za „první krok nejen k tomu, aby se víno co nejvíce přiblížilo přírodě, ale také k tomu, aby se jeho obal přizpůsobil potřebám doby“. Lahve obsahují cuvée bílého vína vyrobeného z odrůd Sauvignac a Johanniter, které mají zvýšenou odolnost vůči houbovým chorobám. Počáteční produkce je 2 000 lahví. Zatímco PIWI-odrůdy jsou považovány za klíč k udržitelnému vinařství, protože mohou výrazně snížit počet nutných aplikací pesticidů a průjezdů vinicí v ekologickém zemědělství, vratná láhev je považována za emisně nejefektivnější obal – na rozdíl od konvenční jednorázové skleněné láhve. Vinařství Galler představí „2/4 vína“ na stánku C55 v hale 1 na letošním veletrhu ProWein.

WEINWIRTSCHAFT/9. 2. 2023/JS

„Nahoře bez“ by mělo být u šumivého vína možné

Ačkoli ne všichni výrobci dodržují tyto požadavky, šumivá vína musí mít kromě zátky ve tvaru hříbku také zátku a hrdlo láhve uzavřené v kapsli. Komise plánuje, že tato povinnost pro kapsle bude nyní zrušena. Návrh nařízení v přenesené pravomoci, který má rovněž upravovat informace o výživové hodnotě, stanoví změnu povinnosti kapslí u šumivých vín. Návrh obsahuje dvě věci: na jedné straně má být použití fólie u všech výrobků ze šumivého vína ponecháno na uvážení výrobců, zatímco ostatní vybavení šumivého vína (hříbovitá zátky se zajištěním, případně s plíškem) má zůstat povinné. Specifikace

produktů pro chráněná označení původu nebo chráněná zeměpisná označení by však měly stanovit výjimky a měly by mít možnost buď stanovit povinné používání fólie, nebo ji zcela zakázat, nebo ji ponechat nepovinnou, jak stanoví toto nařízení. Rozhodnutí o kapsli pro jejich šumivé víno se zeměpisným označením bude tedy v budoucnu pravděpodobně na sdružení výrobců daného označení.

DDW/2. 2. 2023/JS

Podvody mafie v agrobyznysu

Italské zemědělství je infiltrováno organizovaným zločinem. Mafie zajišťuje, že cena hroznů pro spotřebitele je třikrát vyšší, zatímco producenti zůstávají nedostatečně zaplacení. Mafie má zřejmě prsty v italském zemědělství od sklizně až po prodej. Tvrdí to největší italské sdružení zemědělců Coldiretti ve svém prohlášení po „protimafiánské“ akci italské policie. V rámci této akce bylo přijato deset opatření proti mafiánské organizaci, která se zabývala prodejem hroznů v provincii Agrigento (Sicílie). Mafie údajně určuje ceny sklizně a organizuje přepravu a distribuci zboží. Coldiretti zdůrazňuje, že kriminalita nejenže přebírá velkou část agrobyznysu a vydělává na něm, ale také ovlivňuje kvalitu a bezpečnost produktů, čímž poškozují image italských výrobků a hodnotu značky „Made in Italy“.

Podle Italské zemědělské federace působí mafie na polích různými způsoby. Dochází například ke krádežím zemědělského vybavení, vozidel a hospodářských zvířat, vymáhání peněz za ochranu a vnucování pracovních sil a dopravních nebo sledovacích služeb. Stává se, že jsou poškozována pole a úroda a že jsou napadáni pěstitelé. Ti jsou hlavní obětí tohoto systému. Hrozny se nakupují za směšnou cenu, ale v supermarketech končí za cenu třikrát vyšší. To umožňuje mafiánským organizacím, které za systémem stojí, bohatě profitovat. Odhaduje se, že klany italské agromafie získaly zisky ve výši více než 24,5 miliardy eur – podle Coldiretti. Je to neúměrná zátěž pro spotřebitele a ukazuje to, jak moc mafie zasahuje do agrární ekonomiky. Uvidíme, zda a jak vláda nebo orgány činné v trestním řízení proti této praxi zakročí a zda se jim podaří omezit vliv mafie na zemědělství a trh s potravinami.

DER WINZER/25. 1. 2023/JS

Tresty odnětí svobody v Bordeaux za podvody

Tresty odnětí svobody, zákazy výkonu povolání a pokuty za podvody s vínem. Takové jsou rozsudky v případě podvodné sítě, která v letech 2014 až 2016 označovala španělská vína jako víno z Bordeaux a uváděla je do oběhu. Jak uvádí Vitisphere, rozsudky byly vyneseny 26. ledna 2023. Pět obžalovaných bylo odsouzeno k pokutám ve výši 1,2 milionu eur, což je téměř stejná částka, jaká odpovídá zisku z podvodu – 1,252 milionu eur. Pokuty v celkové výši 1,2 milionu eur zahrnují také 213 tis. eur zabavených na různých bankovních účtech a automobil v hodnotě přibližně 40 tis. eur. S výjimkou Fabiena Figeroua, který stáčil španělské sudové víno a byl obviněn pouze z přepravy zboží bez platných průvodních dokladů, si obžalovaní budou muset odpykat i tresty odnětí svobody – částečně podmíněně. Jean-Sébastien Laflèche, který je obviněn z nepravdivého označování vín, byl kromě podílu na pokutě (253 000 eur) odsouzen k trestu odnětí svobody v délce dvou let, z toho jeden rok podmíněně. Zkušební dobu však musí strávit pod elektronickým dohledem v domácím vězení a kromě toho nesmí po dobu pěti let vykonávat žádnou činnost v oblasti obchodu s vínem. Michel Gilin, který padělaná vína kupoval a dále prodával, byl odsouzen k 20 měsícům vězení, z toho 10 měsíců podmíněně, musí zaplatit 200 000 eur a dostal také zákaz činnosti v oblasti obchodu s vínem. Daniel Banchereau, který španělské víno ve velkém nakupoval, a Sylvie Bernard, který měl na starosti logistiku, byli odsouzeni k osmi měsícům vězení podmíněně a každý k pokutě 20 000 eur.

WEINWIRTSCHAFT/27. 01. 23

Ukradené Amarone

Vinařská společnost Masi ze Sant'Ambrogio di Valpolicella, která je kótovaná na burze, bylo ukradeno 9 000 lahví vína Costasera Amarone della Valpolicella Classico DOCG ročníků 2017 a 2018. 1 500 krabic po šesti lahvích bylo uloženo spolu s dalšími víny připravenými k přepravě ve skladu mezinárodní logistické společnosti poblíž Verony, s níž Masi již několik let ▶

spolupracuje. Masi má podezření, že šlo o úmyslnou krádež, protože jiná špičková vína, která byla ve stejných prostorách složena a připravena k expedici, ukradena nebyla. Costasera je vlajkovou lodí Masiho Amarone, které se nedávno podávalo i na oslavách 250. výročí založení společnosti. Tržní hodnota láhve Costasera je přibližně 36 eur (internetový obchod Masi). Ztráta tak činí přibližně 324 000 eur, která je však kryta pojištěním. Systém dohledatelnosti „z vinice na stůl“, který Masi používá již několik let, a státní páska, která je pro Amarone DOCG povinná, umožňují okamžitou identifikaci každé jednotlivé láhve.

Aby se zabránilo turbulencím na trhu, žádá společnost Masi italské a meziná-

rodní zákazníci, aby věnovali zvláštní pozornost. Pokud si zákazníci všimnou distribučních anomálií na trhu, pokud jde o cenu, množství nebo způsob dodání, společnost si vyžádá poštu (masi@masi.it) s kódy podezřelých výrobků, aby mohla určit jejich původ.

WEINWIRTSCHAFT/25. 1. 2023/JS

Ekonomická prognóza na zimu 2023 předpokládá pokles inflace vzhledem k stabilizaci cen potravin a nižším cenám energie

Evropská komise, generální ředitelství pro hospodářské a finanční záležitosti (ECFIN), zveřejnila v uply-

nulém týdnu Ekonomickou prognózu pro zimu 2023. Dle výsledků se energetická inflace do konce roku 2022 v eurozóně ze svého maxima v březnu 2022 výrazně snížila vzhledem k nižší úrovni cen energií. Růst inflace pro rok 2023 se nyní odhaduje na 3,5 % v EU i v eurozóně. Předpokládá se, že celková inflace v EU klesne z 9,2 % v roce 2022 na 6,4 % v roce 2023 a 2,8 % v roce 2024. Podle odhadů z ledna 2023 inflace v eurozóně nadále klesá již třetí měsíc v řadě na 8,5 %, s tím se očekává i snížení cen potravin, vzhledem k postupné stabilizaci jejich cen spolu s nižšími velkoobchodními cenami energie.

**STÁLÉ ZASTOUPENÍ PK ČR V BRUSELU,
19. 2. 2023**